

EMBCB-17/2011.
(EMBCB-50/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának**
2011. július 5-én, kedden, 14 órakor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	6
Dr. Pintér Sándor belügyminiszter meghallgatása (A Hárszabály 68. §-ának (4) bekezdése alapján)	6
<i>Dr. Pintér Sándor belügyminiszter tájékoztatója</i>	<i>6</i>
<i>Hozzászólások, reflexiók</i>	<i>8</i>
<i>Szavazás a beszámoló elfogadásáról</i>	<i>21</i>
Az Európai Roma Stratégiából adódó feladatok megvitatása	22
<i>Balog Zoltán államtitkár tájékoztatója</i>	<i>22</i>
<i>Hozzászólások, reflexiók</i>	<i>25</i>

Napirendi javaslat

1. **Dr. Pintér Sándor belügyminiszter meghallgatása**
(A Házszabály 68. §-ának (4) bekezdése alapján)

2. **Az Európai Roma Stratégiából adódó feladatok megvitatása**
Előadó:
Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár

3. **Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Lukács Tamás** (KDNP), a bizottság elnöke
Dr. Gulyás Gergely (Fidesz), a bizottság alelnöke

Szabó Timea (LMP), a bizottság alelnöke
Berényi László (Fidesz)
Csöbör Katalin (Fidesz)
Ékes Ilona (Fidesz)
Farkas Flórián (Fidesz)
Wittner Mária (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)
Varga László (KDNP)
Lendvai Ildikó (MSZP)
Nyakó István (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Zagyva György Gyula (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Balsai István (Fidesz) Farkas Flóriánnak (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)
Gajda Róbert (Fidesz) Berényi Lászlónak (Fidesz)
Kóvári János (Fidesz) dr. Gulyás Gergelynek (Fidesz)
Kubatov Gábor (Fidesz) dr. Lukács Tamásnak (KDNP)
Lendvai Ildikó (MSZP) megérkezéséig Nyakó Istvánnak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter
Balog Zoltán társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár

Megjelentek

Apró Antal Zoltán programvezető, mentor (Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége)
Burka Viktória (Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége)
Barlanginé dr. Kelemen Ida osztályvezető (Képviselői Információs Szolgálat)
Dér Zsolt személyi asszisztens (Jobbik-frakció)
Szabó András Ferenc szerkesztő (N1TV)
Sinkovics Szilvia (BARIKÁD)
Hunyadi Gábor jogi szakértő (Jogi osztály, Jobbik-frakció)
Káli-H. Kálmán sajtótitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Hendrey Tibor (Tibetet Segítő Társaság)
Dr. Csizmadia Tamás főosztályvezető (Belügyminisztérium, Parlamenti Főosztály)
Dr. Vajda János főosztályvezető-helyettes (Belügyminisztérium, Parlamenti Főosztály)
Ignác József (Roma Sajtóközpont)
Oláh Anna (Budapest XVIII. kerületi Polgármesteri Hivatal)
Horváth Balázs főcsoportfőnök-helyettes (Állami Számvevőszék)
Cseresyésné Kiss Antónia kuratóriumi titkár (Délvidéki Mártírium Alap)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 10 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm miniszter urat és a bizottság tagjait.

A bizottsági ülés kiküldött napirendi javaslata szerint dr. Pintér Sándor belügyminiszter úr meghallgatása történik egyórás időkeretben; a 2. napirendi pont keretében pedig az Európai Roma Stratégiából adódó feladatok megvitatására Balog Zoltán államtitkár urat várjuk majd; utána „egyebek”. Aki a kiküldött napirenddel egyetért, kérem, emelje fel a kezét. (Szavazás.) A bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendet.

A helyettesítés rendje a következő: Balsai István képviselő urat Farkas Flórián helyettesíti, Demeter Zoltánt Csöbör Katalin, Gajda Róbertet Berényi László, Kővári Jánost Gulyás Gergely, Kubatov Gábort pedig Lukács Tamás. Köszönöm szépen.

Tisztelettel köszöntöm miniszter urat. Kérem, tartsa meg bevezetőjét.

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter meghallgatása (A Hárszabály 68. §-ának (4) bekezdése alapján)

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter tájékoztatója

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A feladatom az, hogy az elmúlt egy esztendőről számot adjak, hogy a Belügyminisztérium milyen munkát végzett.

Azzal szeretném kezdeni, hogy nehéz helyzetben vettük át a Belügyminisztérium irányítását. Nehéz helyzetben, mert korábban a Belügyminisztériumot megszüntették, négy másik minisztériumból építettük fel az új Belügyminisztériumot. Ezzel az átszervezéssel indítottunk, és ennek a nehézségét csak fokozta, hogy közben volt egy árvízi helyzet a Sajó völgyében, és mire azt megoldottuk, illetve az újjáépítést október 31-ére befejeztük volna, október 4-én Kolontár–Devecser térségében vörösiszap-katasztrófa következett be. De mindezek nem akadályozták meg azt, hogy ezt az átszervezést befejezzük és végrehajtsuk.

Miután az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságban vagyunk, a legelső helyen azt szeretném elmondani, hogy a 2006. szeptember 17-e és október 25-e közötti rendőri fellépések következtében okozott károkat a Belügyminisztérium munkatársai a rendőrséggel közösen kivizsgálták. 126 károsulttal peren kívüli megállapodást kötöttünk, és ennek a 126 károsultnak a számára 235 millió 322 ezer forint kifizetésére került sor.

Az Országgyűlés elfogadta a 2006. őszi tömegoszlatásokkal összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 2011. évi XVI. törvényt.

A rendőri jelenlét megerősítése a közrendet, közbiztonságot szolgálta és javította, ennek megfelelően a kistérségi központokban rendőri egységek a Készenléti Rendőrség állományából folyamatos gördülőakción vettek részt, és ezekben a kistérségekben jelentősen javították a közrendet és közbiztonságot. Ezt bizonyítja az is, hogy az adott területen a körözött személyek elfogása lényegesen eredményesebb volt, közel ezer körözött személyt fogtunk el, akit korábban nem tudtak a rendőri szervek kézre keríteni.

A rendőri jelenlét megerősítését szolgálta az a tény is, hogy létrehoztuk a fegyveres biztonsági őrseget a rendőrségen belül, és ennek létrehozásával 475 kiképzett rendőrt tudtunk közszolgálatra vezényelni az utcákra, ezzel is erősítve a közrendet és a közbiztonságot.

Idén 1800 rendőrrel növeltük a létszámot, és a rendőriskolákból kikerülő létszámmal június végén, illetve a július-szeptember közötti időszakban a megyei rendőrfőkapitányságokat fogjuk erősíteni és a Készenléti Rendőrséget, amely a gördülőakciót már nemcsak Északkelet-Magyarországon, hanem más veszélyeztetett területeken is folytatni

fogja. Hogy ezt hol vessük be és milyen módon kerüljenek a rendőri egységek bevetésre, erre úgynevezett kistérségi egyeztető fórumokat hoztunk létre, ezeket a fórumokat meghallgattuk, véleményüket figyelembe vettük, és a rendőri vezényletnél a veszélyeztetett településekre koncentráltunk.

A rendőrség eredményességének növelése érdekében az európai uniós gyakorlatnak megfelelően Terrorelhárítási Központot állítottunk fel. A Terrorelhárítási Központ felállításával, azt gondolom, a veszélyes bűncselekmények elkövetőinek elfogását nagyon jó eredménnyel és kiválóan oldották meg. Ezen kívül két határon túli tevékenységük is volt, az egyik Papp István hazahozatala, a másik pedig a közelmúltban egy thaiföldi akció.

A rendőri életpálya megalkotásánál figyelembe vettük a javaslatokat, amelyeket mind a parancsnokoktól, mind pedig a szakszervezetektől kaptunk. Ennek a feldolgozása jelen pillanatban folyik, reményeink szerint az új életpályatörvénnyel a jövő év január 1-jétől ez hatályba is lép.

Ezen túlmenően szeretném felhívni a figyelmet az egyes területeken az előítéletek leküzdésére. Itt a roma szervezetekkel történő együttműködést szeretném hangsúlyozni. A mi célkitűzésünk az, hogy a roma lakosság a munka, a tanulás, a sport és a kultúra eszközeivel felemelkedjen, az előítéleteket megszüntessük. Tudjuk, hogy ez nem egyik napról a másikra teljesíthető feladat, hiszen az előítéletek sok esetben több száz év alatt alakultak ki; szeretnénk azért, ha ezt belátható időn belül sikerülne leküzdeni. Ezért egy esélyegyenlőségi tervet is kidolgozott az Országos Rendőr-főkapitányság, amelynek kiadása megtörtént.

Kiemelt cél a rendőrség és a roma kisebbség közötti konfliktusok előítélet-mentes jogviszonyainak a megteremtése. Ez oktatás keretében megtörténik a rendőrállomány részére. Legutóbb – a mindennapos oktatáson túl, amely a tiszthelyettesképző iskolákon és a Rendőrtiszti Főiskolán történik – az Amerikai Egyesült Államok nagykövetének közreműködésével, Gyöngyöspata térségének tanulságait levonva, egy nemzetközi oktatást hajtottunk végre, amelyben részt vettek kanadai, svéd, norvég és holland kollégák is. Ennek az oktatásnak az eredményeként nemcsak a rendőröket, hanem a rendőrtanárokat a Rendőrtiszti Főiskoláról, a tiszthelyettesképző iskoláról képeztük, és Gyöngyöspata iskolaigazgatóját is bevontuk, hogy ebben a helyi elképzeléseket és lehetőségeket tudja alakítani a képzettségének megfelelően, hogy a multikulturális területek lakosságának problémáit, gondjait hogyan kell iskolai oktatási módszerekkel feldolgozni.

A szélsőségek visszaszorítására is megfelelő lépéseket tettünk. Itt a rendőrség jogalkalmazási és jogalkotási támogatása is megtörtént. A Belügyminisztérium részéről a jogalkotási területeken kiemelném azt, hogy megfelelő módon a polgárőri törvényt módosítottuk, módosítottuk a büntető törvénykönyvet, valamint a szabálysértési törvényt is. Ennek megfelelően a feloszlott szervezeteknek a nem megfelelő közterületi magatartását megítélésünk szerint sikerült megfelelően módosítani.

Kiemelném még a büntetés-végrehajtás területén végzett munkánkat. A büntetés-végrehajtás területén kétféle tevékenységet hajtottunk végre. Két új börtönt nyitottunk, mert mintegy ezer fővel emelkedett a fogva tartottak létszáma, a börtönök telítettsége meghaladta a 138 százalékot. A Solton és a Gyorskocsi utcában megnyitott börtönök ezen a helyzeten segítettek. Ugyanakkor elősegítettük a büntetés-végrehajtási intézetekben a foglalkoztatást. A foglalkoztatottakkal jelen pillanatban rendőregyenruhát varratunk, és a rendőregyenruhához tartozó lábbelit is ők készítik el. Közel 10 ezer rendőregyenruhát készítettek már el megfelelő minőségben, amely egyenruhákat a rendőröknek átadtuk.

A következő célkitűzésünk az, hogy önellátók legyenek a büntetés-végrehajtási intézetek. Terveink szerint 2012-ben mintegy 65 százalékos lesz az önellátásuk, és ez 2013-ban reményeink szerint a 80 százalékot is el fogja érni. Az viszont nem valószínű, hogy 80 százalék fölé tudnánk menni, mert az energiát vagy bizonyos eszközöket, például a

gyógyszert az elítéltek nem tudják előállítani. Ha ezt sikerül 2013-ra elérni, akkor jelentősen segítjük és támogatjuk a börtönök ellátását.

Intézkedéseket foganatosítottunk a korrupció csökkentése érdekében. E tekintetben elsősorban a saját házuk táján söpörtünk. Felállítottuk a Nemzeti Védelmi Szolgálatot. A Nemzeti Védelmi Szolgálat területén mind a konkrét bűncselekmények felderítésében, mind pedig a megelőzésében jelentős eredményeket értünk el. Belépett a kifogástalan életvitel ellenőrzése, melynek során sikerült megakadályozni olyan személyek rendőrséghez való bejutását, akik nem a rendőrség szellemiségét követnék.

Több nemzeti konferenciát szerveztünk. E konferenciák keretében sikerült megalkotni azokat a jogszabálytervezeteket, amelyek a későbbiekben az esetek segítségét szolgálják.

Van egy kimutatásunk, amely a meghallgatások során elhangzottakat veti össze azokkal a tényekkel, amiket megvalósítottunk az ígéretekéből. Ez egy 12 oldalas anyag. Ezen most tételesen nem mennék végig, de a tisztelt képviselők rendelkezésére áll, hogy lássák, az ígéreteinket betartottuk, és e betartás teljesítéséről tudunk számot adni. Köszönöm szépen a figyelmüket és várom a kérdéseiket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az időkorlátra is tekintettel a meghallgatás rendje az, hogy egy ellenzéki és egy kormánypárti képviselő kérdez. A sorrend: Lendvai Ildikó, Berényi László, Szabó Timea, Wittner Mária, Gaudi-Nagy Tamás. Arra kérek mindenkit, hogy próbáljon a kérdésekre koncentrálni. Lendvai Ildikó képviselő asszony!

Hozzászólások, reflexiók

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Tisztelt Miniszter Úr! Három kérdésem lenne. Előrebocsátom, hogy soha nem irigyeltem azt, aki a rendészetet felügyelő tárca élén van, önt különösen nem irigylem, mert nem mindig könnyíti meg a jogalkotó a munkáját. A három kérdésem egyike ezzel függ össze.

Az első kérdés úgy hangzik, hogy ismertek a tervek és elkezdődött a jogalkotási folyamat a korábban kordedvezményel, törvényes korengedménnyel nyugdíjba ment rendőrök reaktiválására. Nem az ön felelőssége, hogy mit tesz a jogalkotó, de nyilván az ön feladata, hogy adott esetben megfelelő helyet és forrást biztosítson a munkájukra. Hány rendőrré, illetve hasonló alkalmazottra számít? Miféle munkát lehet nekik adni miféle pénzből, mert tudjuk, hogy akik eddig jelentkeztek, azoknak egyelőre – néhány megyében legalábbis – nem sikerült munkát adni.

A második kérdésem abból indul ki, hogy nemcsak a politikusoknak, hanem mindenkinek az a fontos, hogy a politikai részrehajlásnak még az árnyéka se vetődhesen a bűnüldözésre, mert akkor mit szóljon a kisember. Kérdezem miniszter úrtól, mit tervez az ellen tenni, hogy állandóan ugyanazon sajtótermékeknek mintha forródrójtjuk lenne a nyomozati szervekkel. Ezt a hétvégi és az azt megelőző események is tanúsították, de azt hiszem, ez senkinek sem jó. Általában is kérdezem, hogy mit tesz a bűnüldözés politikamentességéért.

Végül a harmadik kérdés: miniszter úr kapta meg, bár nem hiszem, hogy nagyon sorba állt érte, az új típusú közmunkák szervezésének és felügyeletének a feladatát. Ebben milyen rendészeti tennivalókat lát, és igaz-e az, hogy volt rendőrök felügyeletével kellene a közmunkásoknak a feladataikat elvégezni? Köszönöm szépen a figyelmét.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Berényi László képviselő úr!

BERÉNYI LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Miniszter Úr! Két kérdésem van. Tervezi-e a Belügyminisztérium roma fiatalok bevonását a rendőri állományba? Ezzel párhuzamosan

létezik-e valamilyen ösztönző, támogató rendszer? Ez eredményezi-e azt, hogy a Gyöngyöspatához hasonló konfliktusok könnyebben megoldhatók legyenek?

A második kérdésemre a válasz félig megvan, hisz az előzetes beszámolójában már hallottunk róla. Egy új jogszabály értelmében lehetővé vált az életvitel-ellenőrzés és a megbízhatósági vizsgálat lefolytatása a rendvédelmi szervezetrendszeren belül. Melyik szervezet végzi ezt, és a vizsgálatokat milyen eredménnyel végezte eddig? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea alelnök asszony következik.

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm a szót. Igyekszem én is rövidre fogni. Miniszter úr, az Európa Tanács kínzás megelőzésére létrejött bizottsága, a CPT többször elmarasztalta Magyarországot a börtönökben való fogvatartási körülmények miatt. Június 7-én pedig a Strasbourgi Bíróság a Széll kontra Magyarország ügyben hozott elmarasztaló ítéletet, kijelentve, hogy a börtönök túlzásúfolttsága, az a tény, hogy a zárka és a mellékhelyiség között nincs ajtó, már önmagában kimeríti a megalázó és embertelen bánásmódot, s ezenkívül egyéb szempontokat is felhozott. Idézem az ítélet egy mondatát: „A Bíróság megítélése szerint a hatóságoknak sürgősen reagálniuk kellene annak érdekében, hogy a fogva tartottak részére biztosítsák a fogvatartás megfelelő körülményeit.” Amikor az ősszel Ékes Ilona és én is többször meglátogattuk Geréb Ágneszt az előzetes fogvatartása alatt, akkor számos visszasságot és hiányosságot tapasztaltunk. Történt-e valami e hiányosságok kiküszöbölése érdekében?

Nekem is lenne egy kérdésem a közmunkával kapcsolatban. 2012-ben hány közfoglalkoztatottra számítanak, az ingyen szállást is figyelembe véve mennyi lesz ennek a költsége, hogy fog működni a közfoglalkoztatottak úgynevezett munkaerő-kölcsönzése?

A harmadik kérdésem a gyermekjogokra vonatkozik. Korábban azt nyilatkozta, hogy ön szerint gyermekprostitúció nem létezik. Tartja-e még ezt a véleményét? Június 17-én közel harminc civil szervezet átnyújtott önnek a gyermekprostitúció leküzdése témában egy petíciót, amelyben számos ajánlást és követelést fogalmaztak meg. Egyetért-e ezekkel az ajánlásokkal, illetve a kormány milyen lépéseket kíván tenni ebben az ügyben? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wittner Mária következik.

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszönöm a szót. Lenne egy pár kérdésem miniszter úrhoz. Az előbb tetszett említeni, hogy igyekeznek azon, hogy a bv-intézetek önellátók, önfenntartók legyenek. Ezzel kapcsolatban szeretném megkérdezni, hogy fizetnek-e rabtartást azok az elítéltek, akik dolgoznak a börtönben, vagy esetleg levonják-e a nyugdíjjárulékot tőlük. Azonkívül beleszámít-e a börtönben végzett munka a nyugdíjrendszerbe? Mert ez a Kádár-rendszerben nem volt divat, csak a KÖMI-nek egészen komoly hasznót hajtottak a rabmunkahelyek, a tévékávától a szőnyegig, a bútorig, a munkaruhától elkezdve lehet sorolni, mi mindent termeltek a rabok. Ezzel együtt úgy mentünk nyugdíjba, hogy egyszerűen nem vették figyelembe, még akkor sem, ha fizettük a rabtartást, és fizettük a tb-járulékot.

Ezt azért mondanám, ugyanis ennek folyamánya a rendőrtüntetéseknek az a sorozata, a szerintük szerzett joguk, hogy negyvenéves korukban 25 év után elmenjenek nyugdíjba. Szerintem mi a szerzett jogunkat a börtönnel szereztük meg az akasztófákkal, és ezzel együtt nem mentünk ki az utcára, holott a Gyurcsány-kormány elvonta ezeket a szerzett jogokat a börtönévek után, amit nem számoltak bele a munkába. Tehát amikor mi nyugdíjba mentünk, volt egy olyan rendelet, hogy ha valaki kerek 5 évet leült, előtte dolgozhatott 15 évet, elvesztette a 15 évet plusz az 5 évét. Onnantól kezdve kezdhetett dolgozni, hogy nyugdíjjogosult legyen. Aki hosszabb időt ült, az természetesen ugyanúgy elvesztette. Ezzel

szemben, amikor nyugdíjba mentünk, csak '70-től – vagy éppen ki mikor szabadult – járt a nyugdíj. Holott 11 évet kemény munkában végigdolgoztam a börtönben.

Ezzel együtt mégis, amikor a rendőrök arra hivatkoznak, hogy a szerzett joguk miatt joguk van elmenni 25 év után nyugdíjba, vagyis negyvenévesen már mehet másodállásba az őrző-védőhöz, ez ellen óhajtanak-e tenni, és megmagyarázná-e a rendőreinek, hogy szerzett jogaik nekik nincsenek. Van egy törvény, amit bármikor vissza lehet vonni! És ezért kár kimenni az utcára, hogy 20 év után vagy 25 év után, negyvenévesen nyugdíjba elmenjenek. Mert a Kádár-rendszerben viszont – visszanyúlok megint a Kádár-rendszerhez – az úgy szólt, hogy 5 év munkakedvezmény, tehát 60 év volt a férfiaknál a nyugdíjkorhatár, és 55 éves korukban mehettek nyugdíjba. Tehát a mindenkori nyugdíjkorhatárból visszaszámolva az 5 évet menjenek el nyugdíjba! De azért ekkora kivételezést ne csináljanak!

Annál is inkább, mert a következő kérdésem meg arról szól, hogy vajon mennyibe került a magyar államnak és az adózóknak a 2006-os rendőri tobzódás. Mibe került? És ki fizette ezt? Mert kemény pénzeket fizettek ki úgy a rendőröknek, mint az úgynevezett őrző-védő kft.-k által felkért bizonyos százalékoknak, hogy ott legyenek a rendőrök között. És nem véletlenül nem voltak rendőri jelzések, ugyanis azok a rendőri jelzések, amik vannak és tépőzárral működnek, azok nem esnek le az utcán, mint ahogy megpróbálták ezt a társadalomnak itt bemagyarázni!

És akkor még egyet szeretnék kérdezni. Kivel fogják megfizettetni az állam által kifizetett vörösiszapkárokat? Mert azt már hallottam, hogy egy három-négy hónappal későbbi földrengésre is rátolták, de láttam olyan felvételt, ami még másfél évvel előtte történt, és már szivárgott az iszap. Érték-e el valamilyen eredményt ezzel kapcsolatban, úgy, hogy ott maradtak az igazság talaján? És felelősségre vonják-e ezeket az embereket? Mert ezt várja a társadalom!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gaudi-Nagy Tamás következik; hogy tudjon válaszolni a miniszter úr, ezért kérdésekre próbáljunk koncentrálni. Köszönöm.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm. Üdvözlöm, miniszter úr. Egy évvel ezelőtt, 2010. május 27-én volt az emberi jogi bizottságban a miniszterjelölti meghallgatása miniszter úrnak, akkor több kérdést tettünk fel, és néhányra szeretnék rákérdezni, egyrészt, hogy megtörtént-e az a lépés, amit annak idején miniszter úr kilátásba helyezett. A bünfelderítésre kérdeztem akkor is rá, és ez most is egy aktuális kérdés, és akkor azt jelezte, hogy egy olyan bűnügyi technikai kutatóintézetet kívánnak létrehozni, amely hatékonyan segítené a bünfelderítést; nem tudom, ez megtörtént-e.

Fontosnak nevezte a képzést, a rendőri állomány képzését, annak érdekében, hogy a rendőri munka sokkal hatékonyabb legyen. Ez a két visszautaló kérdésem van a meghallgatással kapcsolatban.

S kapcsolódnék Wittner Mária képviselőtársamhoz: a 2006. őszi ügyek felelősségre vonása területén lényegében nem történt igazából előrelépés az elmúlt egy évben, noha az emberi jogi bizottság albizottsága kebelében megalkotásra került egy olyan jelentés, amely nagyon súlyos megállapításokat tett felelősség tárgyában. Kérdezem, miniszter úr tett-e valamit a jelentés elkészülését követően annak érdekében, hogy a rendőri állomány rendőrparancsnok felelősei felelősségre vonásra kerüljenek.

A 2006-os kártérítések tekintetében viszont számos károsult jelentkezett azóta, mióta lezárult, ez a bizottság befejezte a munkáját; az országgyűlési határozatot követően megszületett kormányhatározat egy bizottságot állított fel, amely nagyon hatékonyan és jól kezelte a kártérítési ügyeket. Azonban számos károsult, szemkilöttek, nagyon súlyos sérültek jelentkeztek azóta, és több jogvédő szervezet, több ügyvédkollégám is jelezte, hogy elakadtak,

elakadnak az ügyek. Ezt kérdezem vagy javasolnám, hogy az elévülési időn belül, tehát az idén október 23-áig tervezi-e a miniszter úr, illetve a kormány azt, hogy ez a bizottság ismét jöjjön létre, folytassa munkáját, hogy azok, akik károsultak, ne kelljen végigjárják azokat a négy-öt évig tartó eljárásokat, amelyekre most kényszerülnek. Mert jelenleg a rendőrség lényegében lezárta a tárgyalás kapuját, a Készenléti Rendőrség néhány ügyben tárgyal, a BRFK, illetve a többi rendőri szerv teljesen elzárkózik.

Szeretném a közbiztonság területével kapcsolatban feltenni azt a kérdést, a legegyszerűbb kérdés az lenne, hogy önök szerint hány nap a két hét. Nyilván a bővebb kérdésem ebben a körben az lenne, hogy vajon hogyan látja miniszter úr, mikor állhat végre helyre a közbiztonság Magyarországon, mikor lesz majd elmondható az, hogy főleg a kistelepüléseken élő embereknek nem kell mindennapi rettegésben élniük személy- és vagyonbiztonságuk kapcsán.

Konkrét kérdésem: körzeti megbízotti irodák hálózatát ígerte miniszter úr a választási kampány vége felé – ezek mikor fognak létrejönni?

Megszülettek a miniszter úr által említett törvények, jogszabályok az önvédelmi csoportok ellen. Kérdésem az, van-e stratégiája a rendőrségnek arra, hogy például Hajdúhadházon, ahol ki kellett vonulni a biztonság garantálása érdekében a polgárőrszervezetnek, a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesületnek, ismét elszaporodtak a bűncselekmények. Milyen stratégiája van a rendőrségnek arra, hogy ezt a kiesett védelmi rendszert pótolja? Hány polgárőrszervezettel kötött a rendőrség megállapodást az új törvény hatálybalépése óta; illetve érkeztek-e be ilyen kérelmek? És bármilyen szempontból kíván-e különbséget tenni a rendőrség a között, hogy mondjuk, a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesületről vagy bármely más szervezetről van szó?

S bár nagyon sok kérdésem lenne még, még egy talán, ami nagyon fontos: Gyöngyöspata kapcsán mondta miniszter úr, hogy tizenkét bűncselekményt követtek el, és mióta megjelentek ott a polgárőrök, a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület, azóta szaporodtak el a bűncselekmények. Ezt követően néhány héttel Morvai Krisztina és Mirkóczki Ádám képviselőtársaim lent jártak a helyszínen, lakossági meghallgatást tartottak, ahol kiderült, hogy abban az évben több tucat bűncselekményt, tehát vagyon elleni bűncselekményt követtek el; magyarul ez az állítás megdőlt. Miniszter úr, nem gondolja-e azt, hogy az ilyen kijelentésekkor sokkal gondosabban kellene eljárni, és nem ilyen képet fölállítani ezekről az önvédelmi szervezetekről, amelyek segíteni kívánják a közbiztonság helyreállítását, és nem akadályozni a rendőrség munkáját?

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hogy teljes legyen a kör, Varga László képviselő úr következik; ezzel lezárjuk az első kört.

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Két kérdésem lenne miniszter úrhoz, melyek közül a egyik részben kapcsolódik Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr kérdéséhez.

Miniszter úr elmondta, hogy a 2006 októberi események során károsodottak kártérítése megtörtént. Arról viszont nem hallottam se a híradásokban, se most a beszámolóban, hogy az akkor felelős rendőri vezetőkkel szemben történt-e valamilyen intézkedés.

A másik kérdésem: lát-e arra lehetőséget, miniszter úr, hogy bizonyos napokat törvényileg zárjunk ki az utcai tüntetések lehetőségéből. Mire gondolok? Arra, hogy a tüntető rendvédelmiek június 16-át meggyalázták. Állítom, hogy nem véletlenül volt azon a napon az a tüntetés. Nem véletlenül szervezték azt Nagy Imre kivégzése, illetve újratemetése napjára. A régi rendszer, az elmúlt időszak, sőt az egykori Kádár-korszak átnyúló kezei szervezték ezt a tüntetést arra a napra, hogy tönkretegyék azt a napot. Lehet-e megjelölni

olyan napokat, amelyeken nem lehet tüntetéseket tartani? Ilyen lehet a karácsony, a húsvét, június 16-a és még néhány nap. (*Nyakó István: A Mikulás is, mert az vörös.*) Igen, ez jellemző. Itt van a forrás!

ELNÖK: Meg a vörösiszap!

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Meg a vörösiszap is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Miniszter úré a szó.

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Köszönöm szépen. Elsőként Lendvai Ildikó képviselő asszonynak válaszolnék, aki a karkedvezménnyel nyugdíjba vonultak reaktiválására kérdezett rá. Szeretném elmondani, hogy a szakszervezetekkel történt megegyezést követően nem kötelező a visszajövetel. Aki úgy dönt, hogy visszajön, annak a visszajövetelét támogatjuk. A visszajövőköt két területen tudjuk foglalkoztatni. Aki egészségügyileg és a szakmai felkészültségét tekintve továbbra is alkalmas, az az eredeti rendőri tevékenységét folytathatja, aki viszont nem alkalmas, annak létrehozunk egy könnyített rendőri szolgálatot, melynek keretében reggel 6-tól este 10 óráig lehet szolgálatra vezényelni, öt órával csökkentett a heti munkaideje, könnyített egyenruhában van, nem visel fegyvert, csak bilincset és esetleg más kényszerítő eszközt. Az így visszatért kollégákat elsősorban logisztikai és könnyített területi járőrfeladatokkal bízánk meg, ahol a későbbiekben helyettesíteni tudnák azokat a fiatal, jól felkészült rendőröket, akiket más területen tudnánk hatékonyan alkalmazni. Egyelőre még nem indult meg az ilyen jellegű jelentkezés. Volt két-három eset, a jelentkezőket nyilvántartásba vettük, és szeretnénk, ha a későbbiekben a valódi foglalkoztatás megtörténne a részükre.

A politikai részrehajlást teljes odaadással üldözöm. Nincs politikai részrehajlás a rendőrségen belül. Ezt bizonyítja az is, hogy a rendőr nem lehet politikai párt tagja, és az is, hogy a Strasbourg-i Bíróságon sikerült megvédeni ezt az álláspontunkat. A Strasbourg-i Bíróság – ellentétben a szakszervezeti beadványokkal – nekünk adott igazat, amikor ezt elfogadtattuk a magyar törvényhozással.

Az új típusú közmunka logisztikai részében további rendőri vezetőket szeretnénk alkalmazni. Azokat a rendőri vezetőket, akik jelen pillanatban nincsenek beosztásban, hanem rendelkezési állományban vannak, szeretnénk felkérni, hogy ezen a területen a szakmai ismereteik felhasználásával segítsék és támogassák az ország munkáját.

Berényi képviselő úr azt kérdezte, hogy támogatjuk-e a roma fiatalok rendőrnek való beállítását. Igen, támogatjuk. Ez egy többéves rendszer, amit szeretnénk felújítani. Már a középiskolában is szeretnénk támogatni a fiatalokat, hogy le tudjanak érettségizni. Ez egy rendészeti jellegű támogatás lenne. Ezenkívül a kollégiumi elhelyezésüket is szeretnénk támogatni, és megfelelő egészségügyi és szakmai felkészültség esetén elsőbbséget szeretnénk biztosítani a tiszthelyettes iskolákba való bejutásukhoz.

Úgy gondolom, hogy a gyöngyöspatai konfliktus egy hosszabb értékelést kíván, mert az nem a rendőri működés miatt következett be. Ott egy hosszabb ideje kialakult társadalmi ellentét volt, amely társadalmi ellentétet bizonyos mértékig aktivizálták azok a személyek, akik ott megjelentek, például a Védegyelet tagjai. Azt gondolom, ezt a kérdést nem rendőri, hanem társadalmi eszközökkel kell megoldani. A rendet rendőri eszközökkel természetesen fenn tudjuk tartani, de a helyieknek is elmondtam, hogy a rendet ugyan fenn tudjuk tartani, de a békességet nekik kell egymás között megoldaniuk. Mi rendet tudunk biztosítani, de békét hosszú távon csak ők tudnak maguknak biztosítani.

Az életvitel-vizsgálatot a Nemzeti Védelmi Szolgálat végzi el, és ez eddig nagyon eredményes volt. Sok embert kiszűrtek már a jelentkezők közül, de azt is el kell mondani,

hogy sok kollégát is tetten értek bűncselekmény elkövetésénél. Különösen a határátkelőhelyeken voltak problémák. A katonai ügyészség ezeket az ügyeket vizsgálja.

Szabó Timea képviselő asszonynak mondom, hogy az EU által felvetett problémákat meg kell oldanunk, de azt el kell mondanom, a börtönök túlszűfolttségéhez az is hozzátartozik, hogy bezártak börtönöket akkor, amikor a fogva tartottak létszáma ezt nem indokolta. Azt is hozzá kell tennem, hogy az eredményesebb rendőri munka miatt közel ezer fogvatartottal több van, és ez indokolta azt, hogy újra kellett nyitni börtönöket. A solti és a Gyorskocsi utcai börtönök újranyitása megtörtént, s most keressük annak a módját és lehetőségét, hogy hogyan tudunk vagy újabb bezárt börtönt megnyitni, vagy egy olyan új börtönblokkot építeni, amelynek a megépítésében maguk az elítéltek is részt vennének, és amely könnyítene azon a helyzeten, hogy a túltelítettség egyes börtönökben időnként meghaladja a 200 százalékot is.

A Geréb Ágneshez kötődő ismereteikkel én nem rendelkezem. Úgy gondolom, az átlagos börtönélethez kötődő mindennapos figyelmet ő is megkapja, azaz ugyanúgy, mint más elítéltről, róla is gondoskodnak, sem negatív, sem pozitív irányban reá külön szabályokat nem hozott a büntetés-végrehajtás.

A közmunka teljes terjedelmében 2012-ben fog megindulni. Előtte a felkészítést végezzük, és a második félévben úgynevezett pilotprojekteket fogunk beindítani. Ezek a pilotprojektek különböző területen fognak megjelenni; megjelennek a mezőgazdaság területén, az ipar területén, vízgazdálkodás területén, és megjelennek az állami vállalatoknál. Ezeknek a pilotprojekteknek az eredményeit fogjuk felhasználni ahhoz, hogy 2012 januárjában választ tudjak már arra adni, hogy hány ilyen közmunkást tudunk foglalkoztatni az év során. A munkaerő-kölcsönzésnek, az állami vállalatokhoz történő kihelyezésnek a kidolgozása folyamatban van. Egyéb más területen jelen pillanatban még a szakmai munkák nem készültek el.

Gyermekprostitúció. Ennek területén én azokra a számokra és adatokra tudtam támaszkodni, amelyek a rendőrség prostitúcióellenes tevékenységéből eredtek. Ezt figyelembe véve azt tapasztaltuk, hogy 18 év alattiaknál, akit a rendőrök megfogtak, már házasságban éltek, és miután házasságban éltek, így ez nem tekinthető gyermekprostitúciónak.

Azt kérem, hogy ne általánosságban beszéljünk. Ha ilyenekről közvetlen tudomásuk van, akár a térségben, akár személyekről, én ezt kérem, és ígérem, hogy a megfelelő büntetőeljárás nem fog elmaradni. Természetesen a rendőrök, a kollégáim figyelmét is felhívtam arra, hogy erre kiemelt figyelmet fordítsanak, és remélem, hogy a 2011. év végén, amennyiben ilyen cselekmény van, az rendőri felderítésre is kerül az önök és a rendőri felderítésnek a segítségével.

Wittner Mária képviselő asszony kérdéseire, hogy mi tartozik bele pontosan, jelen pillanatban a büntetés-végrehajtási munkavégzésből mit számítanak bele a nyugdíjba, külön fogom erre megadni a választ. Ilyen kérdésre, az az igazság, hogy nem készültem; az elmúlt időszakban, az egy év alatt nem foglalkoztunk vele. De az egyértelmű, hogy jelen pillanatban, aki dolgozik, az ellátmányt kap, és ezt fel is tudja használni, el is tudja vásárolni. Ezeknek az összege pontosan meg van állapítva, és úgy gondolom, hogy az elmúlt időszakban ezt mindig hiánytalanul meg is kapták. A jövőre nézve pedig remélem, hogy egyre többen fognak dolgozni, és sikerül elérni azt, hogy az önfenntartásnak a 80 százalékát elérjük.

A szerzett jog nyugdíjra. Itt visszatérnék arra – mások is föltették ezt a kérdést –, hogy hogyan néz ki ez Nyugat-Európában. Nyugat-Európában úgy néz ki, hogy a rendőröknek általában van korkedvezményük. Ez az általános korkedvezmény a maximális nyugdíjkorhatárból visszavonásra kerül, és sok esetben nem nyugdíjnak, hanem általában valamilyen rendelkezési állománynak tekintik. Így például Németországban 67 év az általános nyugdíjkorhatár: 62 évesen mehet el a rendőr, tűzoltó nyugdíjba, akkor, ha megvan a 22 év szolgálati viszonya. Nálunk rosszul értelmezték az ilyen jellegű dolgokat, mert

megfordították: hogy akinek megvan a 25 év szolgálati viszonya, az elmehet nyugdíjba. Ez sehol nincs Európában, ilyen sehol nem létezik. Tehát az van, hogy megvan egy meghatározott karkedvezmény, és ha a karkedvezmény idejét elérte, és megvan hozzá a szolgálati ideje, akkor mehet el. És ezt azért állapították így meg, hogy a köznyelv által ejtőernyősnek nevezett szolgálok ne jöjjenek be, tehát 59 évesen valaki ne szereljen fel valamilyen rendőri vagy fegyveres szolgálatba annak a tudatában, hogy egy év múlva elmehet nyugdíjba. És erre sajnos Magyarországon is egy időszakban volt gyakorlat, hogy valaki egymásfél évvel a kedvezményes nyugdíjkorhatár előtt bejött egy ilyen fegyveres helyre, és ezt követően nyugállományba vonult. Tehát sehol nincs Európában ilyen, nálunk sokkal gazdagabb országokban sem.

Ezért azt szeretném én is jelen pillanatban, és úgy gondolom, hogy ez ha nem is egyetértésre talált, de elfogadásra vagy tudomásulvételre került a szakszervezetek részéről is, hogy 65 év lesz a nyugdíjkorhatár, a mindenkori nyugdíjkorhatártól mínusz 5 évvel kerüljenek rendelkezési állományba; ne a nyugdíjkasszát, hanem az állami kasszát terhelje ez a pénz; és ez alatt szolgálatra vezényelni csak akkor lehessen, ha rendkívüli állapotot vagy veszélyhelyzetet hirdetnek ki az országban, akkor kötelező legyen visszajönni dolgozni; egyébként ha dolgozni akar, akkor maradjon.

És itt visszatérnék az 1997-es törvényre, amely törvény új nyugdíj-megállapítási rendre utasítja az Országgyűlést, és ez is sokat fog jelenteni ahhoz, hogy a kollégák ne akarjanak elmenni nyugdíjba. Mert jelen pillanatban azért az is elfogadhatatlan, hogy aki dolgozik, kevesebbet kap, mint aki elment nyugdíjba ugyanarról a helyről. Mert az elvonások a nyugdíját nem terhelik, és így magasabb pénzért marad otthon, mint amennyiért a másik társa dolgozik. Úgyhogy én azt szeretném, ha ebben egyetértenénk a későbbiekben, és megfelelő parlamenti támogatást kapna.

A 2006-os rendőri események kapcsán elmondottam, hogy azok a károsultak, akikkel perben volt a rendőrség, 126 károsulttal közös megegyezéssel megállapodás született, részükre 235 millió 322 ezer forint kifizetésére került sor. Itt egyben válaszolnék Gaudi képviselő úr kérdésére is: valamikor egyszer le kell zárni ezeket a kérdéseket. Ha valami rendkívüli ilyen jellegű esemény, amely bizonyítható, bekövetkezett, természetesen nyitva állunk bizonyos korlátozott módon ezeknek a megtárgyalására. De nem szeretném, ha úgy járnánk, mint 1945 után a partizánokkal, hogy minél tovább haladt az idő, egyre több partizán lett Magyarországon. (*Derültség.*) Tehát azt sem szeretném, hogy tíz év múlva még ötvenen jelentkezzenek, hogy mindenféle jelentős károkat szenvedtek volna el. Úgyhogy azt gondolom, ezt be kell határozni; ha van ilyen kiemelkedő és bizonyítható eset, készek vagyunk a tárgyalásra.

Ki fizeti meg az állam által kifizetett devecseri költséget? Jelen pillanatig mintegy 24 milliárd forintot költöttünk Kolontár és Devecser térségében; ebben az összegben benne vannak a kárelhárítás összegei, és benne van az az újjáépítési terület, ahol Kolontáron mintegy 30 házat, Devecserben 91 házat építettünk újjá; és benne van az a költség is, akik nem akartak a helyszínen maradni, és vásároltak házat, ezt a házvásárlást a házuk értékének megfelelően jóváhagytuk és megtörtént. Érdemes lesz megnézni reményeim szerint július 31-ét követően Devecsert. Mindenkit örömmel meghívok erre, mert a szemnek is megnyugtató az, hogy felépültek ezek a telepök, kiváló minőségben készültek el, és reményeink szerint október 4-éig eltűnik az az egyéb kár is, amelyet a mezőgazdasági területeken a vörösiszap okozott.

Az, hogy ki fizeti ezt meg: jelen pillanatban az állam meghitelezte, és nyilvánvalóan a vállalatnak kell ezt majd az állam felé kifizetni. Ezen túlmenően a vállalatnak nem csak ezt az effektív kárt kell kifizetni, hanem azokat a bírságokat is, amelyek a környezeti károktól kezdve a vízháztartásban esett károkig a bírság kiszabásából ered, ami nem kis összeg lesz; számításaink szerint 24 milliárd forint a kármegtérítés, és mintegy 70 milliárd forint a

jelenlegi hatályos törvények alapján a minimuma – hangsúlyozom, a minimuma – annak, amit itt bírságok címén ki kell fizetni.

És a büntetőeljárás is folyik az ügyben. Szeptember 30-ával kell lezárni az ügyet az ügyészség utasítása szerint. Én prejudikálni nem szeretnék. A büntetőeljárás lezárását követően a rendőrség sajtótájékoztatón el fogja mondani, hogy milyen eredményre jutott, és ezt követően a bíróság meghozza majd bölcs ítéletét.

Gaudi-Nagy Tamás úrnak mondom, hogy a Bűnügyi Technikai Kutató Intézet létrejött, pontosabban meg is volt, de az áthelyezése megtörtént a rendőrség alárendeltségébe, oda, ahol a helye van – mint ahogy az FBI kriminalisztikai kutató központja is más rendőri szervnél van –, és a fejlesztése is folyamatban van. Reményeink szerint a fejlesztés jó irányban halad és a következőkben jobb minőségű technikai háttérrel tud biztosítani a rendőrségnek.

A képzés átalakítása félig már megtörtént és hamarosan befejeződik. A tiszthelyettesképzésről áttérünk a modulrendszerű képzésre. A modulrendszerű képzés első modulja a tiszti képzésben is ugyanaz lesz. Aki átképzéssel lesz rendőr, úgy lesz rendőr tiszthelyettes vagy tiszt, hogy más egyetemet, főiskolát végzett, szintén kötelező hallgatója lesz az első féléves modulnak, mégpedig azért, mert a katasztrófahelyzeteknél felismertük, hogy az, aki más egyetemet, más főiskolát végzett, a parancsadás és a parancsfogadás területén nem volt teljes értékű, sok esetben nem értette meg, hogy mit vár el tőle a parancsnok, illetve nem tudta továbbítani a parancsot. Ezért egy hathónapos nagyon kemény, alapképzéssel egybekötött képzés lesz, hogy mindenki értse a parancsot és mindenki tudja a parancsot továbbadni. A tiszteknél a parancsadás feltételrendszerét természetesen további oktatás is fogja követni. Ez tehát a tiszthelyettesképzés modulrendszere. A rendőrtiszti főiskola átszervezése most is folyik, egyetemi szinté akarjuk emelni a honvédséggel és a közigazgatási főiskolával történt egyesítéssel együtt.

A 2006-os őszi felelősségre vonás területén nem miniszteri és nem belügyi feladatok vannak, hanem ügyészségi feladatok, és az ügyészség – ismereteim szerint – vizsgálja a történeteket, a kihallgatások folyamatosak. Miután az ügyészség rendelkezik a megfelelő illetékességi körrel, ebbe a vizsgálatba semmilyen szinten nem kívánok belenyúlni.

Hány nap a két hét? Úgy gondolom, már mindenki érzi, hogy más a közbiztonság a kistélepüléseken, sőt az egész országban is, és tudni lehet, hogy egy cselekmény után milyen rendőri akció és milyen rendőri nyomozási tevékenység fog folyni.

Helyreállt-e a közbiztonság? Szeretnék itt egy mondatot elmondani. Azt a meghallgatásomkor is kihangsúlyoztam, hogy bűncselekmények továbbra is lesznek, de nem mindegy, hogy mennyi, és az sem mindegy, hogy egy bűncselekmény milyen rendőri, társadalmi reakciókat vált ki. Én azt ígértem, hogy rendkívül szakszerű és gyors rendőri intézkedések lesznek, a megelőzésben is részt veszünk és több rendőrpár lesz az utcán. A több rendőrpárért biztosan meg tudom ígérni, 1800 rendőrt avattunk tavasszal, és – mint már említettem – júniusban több mint 2 ezren kerültek ki szolgálatba a rendőrség részéről. Ez egyértelműen több utcai jelenlétet jelent. A Fegyveres Biztonsági Szolgálat belépésével pedig még 475 gyakorlott rendőr kerül ki szolgálatba.

Megkezdjük a körzeti megbízotti hálózat kiépítését. A június-júliusban kikerülőkhöz közül többen körzeti megbízotti csoportokhoz kerülnek, mert a felkészültségük még nem teszi lehetővé, hogy önálló körzeti megbízottak legyenek, de a gyakorlati életben megfürödve a későbbiekben körzeti megbízotti feladatokat láthatnak el. Elkészült egy pár mintaterv arra, hogy miként nézzen ki a későbbiekben a körzeti megbízotti iroda és lakás egybekötve. Ennek egyik megvalósult épületét lehet majd látni Devecserben, amelynek a felavatása a hétvégén megtörténik. Ott egy rendőri körzeti megbízotti iroda három szolgálati lakással együtt felépült, és ezt mintaként tekintjük a későbbiekben más ilyen jellegű tevékenységre.

Nem egyformán ítéljük meg az önvédelmi csoportok tevékenységét. A parlamenti hozzászólásomban is elmondtam, hogy ezek a csoportok sok esetben nem a rendet, hanem a rendetlenséget jelentették a területen, és ha megnézzük a gyöngyöspatai események eszkalálódását, azt látjuk, hogy ott jelenetős szerepük volt a felvonulásoknak, majd pedig jelentős szerepe volt a Védegylet tevékenységének és kvázi gyakorlatának. A közrend és közbiztonság fenntartását a rendőrök meg fogják oldani, az ilyen jellegű megjelenések viszont nem a köznyugalmat és a közbékét szolgálják. Ezt az is bizonyítja, hogy több bűncselekmény történt azóta. Azt lehet vitatni, hogy hány bűncselekmény volt, de én a rendőri statisztikákból indulok ki. Azt elfogadom, hogy vannak mások is és van látencia, hiszen van, amikor nem jelentik be a bűncselekményt, máskor meg nem megfelelően kezeli a rendőrség. De azért azt is látni kell, hogy utána volt súlyos testi sértés, garázdaság, csoportosan elkövetett garázdaság, a Védegylet vezetője pedig ittas állapotban olyan cselekményeket követett el, amiket büntetőeljárás keretében kell kivizsgálni. *(Zagyva György Gyula: Nem mindenütt volt így.)* Én azonban nem szeretnék különbséget tenni egyik és a másik között, hanem globálisan tekintem magát a problémát.

A 2006 őszi események vizsgálata az ügyészség hatáskörébe tartozik. Az ügyészség vizsgálódik is, kihallgatások is voltak. Azt, hogy milyen megállapításra jutott és hogy fejezi be a vizsgálatot, nem tudom, és nem is szeretném addig megtudni, amíg le nem zárják a nyomozást. Úgy tudom, hogy a felelős rendőri vezetőket is kihallgatják, bár én nem mondanám azt, hogy „felelős” rendőri vezetők, csak azt, hogy a rendőri vezetők is kihallgatásra kerülnek, s hogy tényleg felelősek-e, azt majd az ügyészség, illetve a bíróság fogja megállapítani. Egyébként azokból a rendőri vezetők közül, akiket kihallgattak, jelenleg senki nincs szolgálatban.

Annak megállapítása, hogy mely napokon lehessen, illetve ne lehessen utcai tüntetést tartani, nem a Belügyminisztérium feladata. Ha önök e tekintetben törvényt alkotnak, annak a betartásáért mi felelni fogunk. Előljáróban azonban szeretném elmondani, hogy ilyen jellegű törvényt más fejlett demokráciában nem ismerek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Már tényleg csak nagyon rövid kérdésekre van idő. Szabó Timea, Ékes Ilona, Nyakó István és Csöbör Katalin jelentkezett eddig. *(Zagyva György Gyula: Meg én is!)* Ha lesz rá idő, természetesen ön is szót kap. Mindenkit kérek, hogy a kommentárt mellőzze és csak a kérdést tegye fel.

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm a szót. Ismét igyekezni fogok a kérdésre koncentrálni. Egy rövid megjegyzést azért hadd tegyek, miniszter úr: nem a Védegylet, hanem a Véderő volt jelen Gyöngyöspatán. Úgy gondolom, a kettő között fontos különbséget tenni. *(Dr. Pintér Sándor: Köszönöm szépen.)*

Rövidesen a Ház elé kerül a szabálysértési törvény módosítása a hajléktalanokkal kapcsolatban. Eszerint 150 ezer forintra lesznek büntethetők a hajléktalanok. Miniszter úr szerint betartható-e ez a rendelkezés? Egyetért-e azzal, hogy a legelesettebb emberekre vetünk ki különadót a rend betartatása érdekében?

2010. március 31-én az Európa Tanács Miniszteri Bizottságában mind a 47 tagállam, köztük Magyarország is elfogadta a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló hátrányos megkülönböztetéssel szembeni fellépésről szóló ajánlást. Ebben a dokumentumban 46 ajánlást fogalmaznak meg a tagállamok, amelyekről aztán jelentést is kell tenniük. Milyen lépéseket kíván tenni a magyar kormány ezek teljesítésére?

Június 24-én a kínai miniszterelnök és delegációja magyarországi látogatása során a gyülekezési jog hatálya alá eső rendezvények körül elég komoly incidensek történtek. Egy tibeti tüntető egy zászlót tartott a kezében, majd a konvoj elhaladtakor azt kiabálta, hogy „Free Tibet!”. Egy viszonylag erős testalkatú rendőr odaugrott hozzá, leteperte, elvette tőle a

zászlót, sőt azt el is törte. Egyébként ennek a rendőrnek megvan az azonosítási száma is, ha esetleg később erre szükség van. Többen ott a helyszínen is tiltakoztak, turisták is ott a közeli kávézóban a rendőri fellépéssel kapcsolatban. A tibeti tüntetőt megfenyegették, be is vitték a rendőrségre, több órán keresztül ott tartották.

Az a kérdésem, folyik-e bármilyen vizsgálat a rendőrségen belül ezzel az incidenssel kapcsolatban; illetve miniszter úr jog- és szakszerűnek tartja-e ezt a rendőri fellépést, tekintettel arra, hogy egyébként többen, többek között a Szabadság Kör több tagja is tiltakozását fejezte ki már az elmúlt években is a gyülekezési jog hatálya alá eső rendezvények helytelen rendőri kezelése miatt.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ékes Ilona kérdez.

ÉKES ILONA (Fidesz): Köszönöm szépen. Én szeretném megkérdezni, hogy mivel Európa-szerte szigorítják a prostitúciót szabályozó törvényeket, mert a legalizálás nem vezetett eredményre a futtatói csoportokkal szemben, Magyarország milyen lépéseket tervez; ez az egyik kérdésem.

A másik pedig az, hogy a szabálysértési törvény módosítását tervezik-e. Ugyanis nagyon jól tudjuk azt, hogy az a taktikájuk a futtatóknak, hogy nevelőotthonokból is, de családokból is férjhez adják a lányokat, és utána szabad a vásár, lehet a kiskorúakat adni-venni, és ráadásul még a rendőrség is őket bünteti meg. Azt gondolom, ez nagyon igazságtalan.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyakó István!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Három kérdésem és egy kérésem lenne miniszter úrhoz.

Az első kérdésem. Érkeztek hozzám jelzések, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatban a rendőri intézkedéskor mintha egy picit elnézőbbek lennének a rendőrök, és kicsit elfordítanak a fejüket. Mondom, ezek jelzések, nem személyes tapasztalat – na, még jó! (*Derültség.*) Szóval csak azt akartam jelezni, hogy tekintve, hogy egyébként egyre-másra jelennek meg a sajtóban is hírek azzal kapcsolatban, hogy ezek az esetek, tehát a családon belüli erőszak sok esetben halállal végződik, gyerekek esetében is, mit kíván tenni miniszter úr, ha itt esetleg néminemű mulasztások vagy néminemű gyengeségek mutatkoznak. Ez az első.

A második. Nem akarok ebbe a vitába belebonyolódni, ezt Harangozó képviselőtársam el fogja rendezni miniszter úrral (*Derültség.*), de én úgy tudom, Németországban kicsit magasabbak a bérek, tekintve, hogy igen, lehet, hogy ott 5 év a kedvezmény, de szerintem ott egy kicsit jobban megfizetik a rendőröket. Hozzáteszem rögtön, nem akarom miniszter úrra rá htk-zni ennek az ódiomát, itt azért mindenkinek van felelőssége, de hát valóban igaz az, hogy kicsit kevesebb pénzért kicsit hamarabb nyugdíjba lehet menni – volt egy ilyen csendes alku a csapatok között. Azzal együtt, hogy mondom még egyszer, ezzel nem kívánok foglalkozni. Talán egy életpályamodell bemutatása és egy kivezetéses rendszer eredményesebb lett volna.

De amiért mondom és amiért kérdezem: ez az állam erőszakszerve. Érkeztek hozzám olyan jelzések – és ez megint nem személyes tapasztalat –, hogy mintha rossz hangulatú lenne az állomány, mintha csalódott lenne az állomány, kiábrándult lenne az állomány. Ilyen állománnyal ilyen feladatokat kellene megoldani, tisztelt miniszter úr, ami önök előtt áll – minden elismerésem. Nem hangulatjelentést kérek, csak hangsúlyozni szeretném, hogy ezekre az emberekre támaszkodunk, erre a 30-40 ezer emberre azért mindennap, a kis falvakban is és a városokban is és a katasztrófhelyzetekben is.

A harmadik. Vannak, akik úgy gondolják – és ez megint nem személyes tapasztalat –, hogy az őrizetbe vétel és az előzetes fogvatartás tulajdonképpen egy modernkori kínzásnak felel meg, és az ott kicsikart vallomások nem tekinthetők reális beismerő vallomásoknak, vallomásoknak egyáltalán. Mi ezzel kapcsolatban miniszter úr véleménye? *(Balog Zoltán megérkezik az ülésre.)*

A kérésem pedig a következő. Említette, hogy készült esélyegyenlőségi terv. Megkaphatom-e ezt az esélyegyenlőségi tervet? És ha engedélyezné számomra, hogy a rendőrök kisebbségekkel kapcsolatos oktatásába bepillanthassak, azt nagyon szépen megköszöném.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, a miniszter úrnak lesz-e erre lehetősége válaszolni. Felhívtam képviselőtársaim figyelmét, hogy igyekezzenek kérdezni. Bocsánatot kérek, előre meghatároztuk, hogy időkeretben kérdezzünk. *(Nyakó István: Ha írásban válaszol miniszter úr, nekem az is jó.)* Köszönöm szépen, nagyon kiváló, válaszoljon mindenre.

Csöbör Kataliné a kérdés jogát – kérem, kérdezzen!

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Köszönöm én is a lehetőséget. Tulajdonképpen Gyöngyöspatára szerettem volna rákérdezni, részben megkaptam a választ. Azt viszont szeretném megkérdezni, hogy a törvénymódosítások következtében csökkent-e a polgárőri tevékenységgel visszaélők száma. És örömmel hallom, hogy a rendőrök nem lehetnek pártoknak tagjai, illetve ez természetes, de jó lenne, ha a polgárőrszervezetek sem lennének köthetők pártokhoz, vagy a polgárőrszervezetek tagjai sem lehetnének pártokhoz köthetőek.

Nem is húzom az időt több kérdéssel.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az utóbbi szintén jogalkotási kérdés, nem miniszter úr kompetenciája.

Zagyva György!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Köszönöm a szót. Az az egyik kérdésem, miniszter úr, hogy említette, hogy a multikulturális környezetben végzett munkavégzéshez Amerikából és Hollandiából, illetve más országokból jönnek szakértők: mire lehet itt számítani, az ottani tapasztalat mennyire lesz itt alkalmazható? Illetve van-e már ezzel kapcsolatban tapasztalatuk, tehát végeztek-e már ezek a szakértők itt munkát? Mert a mi véleményünk szerint egyáltalán nem lehet összekeverni, mondjuk, egy amerikai gettóban szerzett tapasztalatot egy magyarországi, Borsod megyei faluban végzett munkával, és ilyen szempontból nem fognak tudni tanácsot adni; erre szeretnék rákérdezni.

A másik pedig az, hogy az elmúlt öt évben főleg megszokhattuk azt, hogy bizonyos politikai csoportok tüntetéseit a rendőrség negatívan diszkriminálja. Ez főleg az előző kormány alatt volt egyébként teljesen bevett szokás, és sajnos a kormányváltás után az ön hivatali ideje alatt is történt pár olyan tüntetés, ahol súlyos diszkriminációt követtek el a rendőrök tüntetőikkel szemben. Például 2010. július 4-én az Erzsébet téren, 2011. március 15-én a Hősök terén, ahol egyébként már a bíróság megállapította, hogy a rendőrség jogszerűtlenül járt el, és az akkor bevitt embereket felmentette a bíróság. Ezzel kapcsolatban miniszter úr folytat-e vizsgálatot, hogy kiderítse, és a személyi konzekvenciákat le tudja vonni? Lesznek-e személyi változások emiatt, vagy lesz-e ennek valamilyen személyi következménye?

Illetve most legutoljára 2011-ben most júniusban az Oktogonon a melegfelvonulás ellen szervezett, teljesen törvényesen bejelentett tüntetések alatt – amelynek én egyébként az egyik szervezője voltam, tehát első kézből tudom az ott történeteket – körbezárták a tüntetőket

a rendőrök, és nem engedték őket elvonulni, tehát a szabad elvonulásukban és a szabad helyváltogatásban korlátozták őket, illetve a menekülő útvonalat sem biztosították, és így súlyos jogsértéseknek lettünk áldozatai. Miniszter úr egy tévényilatkozatban elismerte, hogy a jogaink, tehát a tüntetők jogai korlátozva lettek, arra hivatkozva, hogy ezek a tüntetők elállták a melegfelvonulás útját. Ezzel kapcsolatban szeretném megkérdezni, hogy miniszter úr kíván-e vizsgálatot folytatni a helyszíni parancsnok ellen, hogy kiderítse, hamis vagy igaz információkkal látta-e el miniszter urat.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, ezzel befejeztük a kérdéseket, mindenki sorra került.

Miniszter úré a válaszadás lehetősége.

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: A szabálysértési törvény módosításával kapcsolatban: abban az esetben, ha az elhelyezésükről képes gondoskodni az önkormányzat vagy az állam, tehát hogy ebben az időszakban semmi szín alatt ne kelljen nekik a közterületen feküdniük, tehát megfelelő helyre be tudnak vonulni, ott az éjszakát kulturáltabb körülmények között el tudják tölteni, mint az aluljáróban, a kapualjban, ahol sok esetben megfelelő egészségügyi kockázatot is jelentenek, akkor igen. Tehát két feladat áll itt előttünk. Az egyik: biztosítani azt, hogy megfelelő módon éjszakára egy ilyen túlélési pontra be tudjanak menni, és ha ezt biztosítjuk nekik, akkor be kelljen menniük. Viszont több ember van, akinek az egészségügyi helyzetét kockáztatják, arról nem is beszélve, hogy sok esetben félelmet, riadalmat keltenek a megjelenésükkel, ha befekszenek egy olyan bérház kapualjába, ahol a sportoló, tanuló gyerekek késő este egyedül járnak haza. Ha a jogszabályokat meghozza a parlament, mi végre fogjuk hajtani azokat. Egyébként személy szerint is egyetértek vele.

Azt még nem tanulmányoztam át, hogy mik vannak a szexuális hátrányos megkülönböztetés ajánlatában. Mikor fogadták el ezt az ajánlást? (*Szabó Tímea: 2010. március 30-án.*) Eddig nem foglalkoztunk vele, mert nem volt rá szükség. Még senki nem jelentette, hogy ilyen történt volna. (*Szabó Tímea: Örülök, hogy segítségére lehettem, miniszter úr.*) Köszönöm szépen. Lehet, hogy élni fogok vele.

Mielőtt a gyülekezési joggal kapcsolatos kérdésre válaszolnék, hadd kérdezzem meg, az az illető, aki a tibeti zászlót felemelte, a tüntetést bejelentette-e.

SZABÓ TIMEA (LMP): Szerintem ez irreleváns akkor, ha odaáll a járda szélére, felemel egy zászlót és azt kiabáltja, hogy „Free Tibet!”, majd egy rendőr ráugrik és eltöri a zászlót.

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Ön egész végig a tüntetésre hivatkozott. Ezt is írtam fel magamnak. (*Szabó Tímea: Nem mondtam tüntetést.*) Majd nézze meg a jegyzőkönyvben! Ha bejelentett tüntetésről volt szó, akkor helytelenül járt el a rendőr.

SZABÓ TIMEA (LMP): Miniszter úr, kérem, hogy ne az én esetleges szótévesztésem alapján adja meg a választ. Ön nyilván tudja értelmezni a kérdésem, és ha véletlenül tüntetést mondtam, akkor elnézést kérek. (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Ez nyilván magányos akció volt.*)

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Bejelentett tüntetés van egy személyre is, akkor is a jogszabályoknak megfelelően kell eljárni.

ELNÖK: Képviselő hölgyek és urak, önök kérdezhettek, véleményt fejthettek ki, miniszter úr pedig most válaszol. A tényállás megállapítása a jogalkalmazó szerv dolga, vélt vagy valós tényállások állítását itt most nem áll módunkban sem megerősíteni, sem cáfolni.

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Én minden esetben úgy adom ki az utasításokat a rendőri szerveknek, hogy ha egyszemélyes tünetést jelentenek be, akkor is gondoskodjanak ennek a nyilvántartásáról és ennek megfelelően intézkedjenek. Az egyszemélyes tünetésnek is az általános szabályokhoz kell igazodnia. *(Szabó Timea: Elképesztő!)* Ezt tehát így tekintjük.

A prostitúció meggyőződésem szerint a bűncselekmények egyik melegágya. Minden olyan javaslatot, amely a prostitúcióhoz kötődő szigorítások irányába megy, támogatni fogok, legyen az gyerekprostitúció, felnőtt prostitúció, vagy bármi hasonló. E tekintetben várom az önök javaslatait.

Azt nagyon nehéz megállapítani, hogy úgy játsszák ki a törvényt, hogy férjhez adják a kiskorú lányt. Nehéz azt megállapítani, hogy miért adtak férjhez 16-18 éves korában egy lányt. Ha bizonyítani tudjuk, akkor természetesen bűncselekménynek fogjuk tekinteni és a megfelelő módon eljárunk.

Azt, hogy családon belüli erőszak esetén a rendőrök ne fordítsák el a fejüket, tudom garantálni. De hogy a családon belüli erőszakot a jelenlegi jogi környezetben hogy tudjuk még jobban visszaszorítani, már nehezebb eset. Szerintem itt nem a jogi eszközök alkalmazása, hanem az oktatás, a képzés és a társadalmi ráhatás lenne az igazi lehetőség az előrelépésre. Ne felejtjük el, hogy már Magyarországon is van lehetőség a távoktatásra. Ezt használjuk ki, és ezt nemcsak a rendőrök kezdeményezhetik, hanem ilyen kezdeményezés esetén a rendőrök intézkedésre jogosultak.

A magasabb bérrel kapcsolatban azért szeretnék egy dolgot tisztázni. Ha összevetjük a GDP-hez vagy az átlagkeresethez való viszonyunkat a fegyveres szerveknél dolgozók fizetésével – akiknek én további fizetésemelést szeretnék kiharcolni –, akkor azt látjuk, hogy nincsenek olyan rossz helyzetben, mint ahogy gondolnák. Én szeretnék további fizetésemelést kiharcolni nekik, szeretném, ha felelősségteljesen, a munkára koncentrálna tudnák elvégezni a feladataikat, de továbbra se szeretném, hogy zsoldosokról beszéljünk, nem pedig hivatásos rendőrtisztekről. Egyértelműen kijelenthetem, hogy nem zsoldoshadsereget, hanem hivatásos állományt szeretnék Magyarországon. Ehhez pedig elkötelezettségek is tartoznak, nemcsak a pénz.

Előzetes őrizet, kínvallatás. A világon mindenhol van őrizet, van előzetes letartóztatás, és még sosem hallottam, hogy ezt bárhol is kínvallatásnak tekintenék. Meggyőződésem, hogy ez a büntetőeljárások szerves része kell maradjon. Azt pedig, hogy minél rövidebb idejű legyen és minél hamarabb szülessen meg a bírói ítélet, természetesnek tekintem.

Kisebbségi oktatás. Most megadom az engedélyt, és a kollégáim továbbítják mind a tiszthelyettesképzés területén, mind a rendőrtiszti főiskolán, akár órát is hallgathat a képviselő úr, vagy pedig magukkal a tanárokkal, akik részt vettek a legutolsó oktatáson is, személyes konzultációt tud folytatni. *(Zagyva György Gyula: Mi is bejelentkezhetünk?)* Igen, lehet. De nem órát kell tartani, hanem órát kell hallgatni, csak hogy tisztázzuk a kérdéseket.

Az esélyegyenlőség a rendőrségnél nem egy új koncepció, ez már korábban is megvolt. Ezt még az 1995-96-os időszakban indítottuk el, akkor alapítottuk meg az első ilyen kollégiumokat, és büszkén mondom, van olyan, aki egy ilyen kollégiumba középiskolásként érkezett és most jogi végzettséggel rendelkező rendőrtiszt. Tehát van ilyen és érdemes ezt tovább csinálni.

A polgárőrtörvény módosítása rendkívül eredményes volt. Ezen a területen néhányan önmérsékletet tanúsítottak – én ezt az önmérsékletet nagyon köszönöm –, másrészt pedig a jog erejének és a rendőri fellépéseknek is megvolt a megfelelő eredménye.

Az természetes, hogy a multikulturális környezet nem ugyanaz mindenhol, de azoknak az országoknak, ahol a befogadások révén ez lényegesen szélesebb kört ölel fel, ahol ebben több nemzetiség vesz részt, a figyelembe veendő javaslatokat meg kell fogadni. És az FBI Akadémián történt oktatást is hasznosítani tudjuk.

Diszkrimináljuk-e politikai csoportok tüntetéseit? Bízom benne, hogy ilyenre még nem volt példa. Aki bejelentette a tüntetést és arra az engedélyt megkapta, az nyugodtan tüntethetett. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Nem engedély van, hanem tudomásulvétel.)* Így van, bocsánat. Vannak olyan esetek is, amikor a tüntetést megtiltják, és ez túlmutat a tudomásulvételen. Ha a rendőrség nem veszi tudomásul vagy megtiltja a tüntetést, ekkor lehet a bírósághoz fordulni. Ilyen eset történt a melegek felvonulásakor, amikor a rendőrség csak az Oktogonig engedte volna a tüntetést, de a bíróság jóváhagyta a teljes útvonalon, egészen az Alkotmány utcáig a vonulást. Itt volt egy ellentüntetés *(Zagyva György Gyula: Jogszerűen bejelentve.)* – így van –, viszont a rendőri vezetők úgy döntöttek, hogy a jogszerűen bejelentett útvonalról eltérítik a melegek tüntetését, mert nem akarták a másik jogszerűen bejelentett tüntetést feloszlatni, hogy a melegtüntetés résztvevői elvonulhassanak. Véleményem szerint ez egy felelősségteljes döntés volt, ennek ellenére még egyszer megnézetem. De azokat a korábbi évekből ismert atrocitásokat így a rendőrség el tudta kerülni, amelynek sok esetben hivatalos személy elleni erőszak vagy testi épséget megsértő kődobálás, üvegdobálás és egyéb volt az eredménye.

Az egyéb, tételesen felsorolt tüntetések kapcsán ennyire fejben nem vagyok felkészülve, de ha kérnek, ebben egy írásos választ tudok adni a rendőrség tapasztalatai alapján. Tudom, hogy volt a Hősök terén is konfliktus, volt előállítás, tehát volt ilyen probléma, igen. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő asszony, megérkezett az államtitkár úr!

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Csak egy gondolatot szeretnék kifejezni! A bíróság kikötheti azt, hogy hol tartsák a tüntetést? Mert a legszebb sugárúton, a legtörténelmibb magyar sugárúton, amely a Hősök terébe torkollik bele – azért ezt meg kellene nézni, és meg kellene gondolni! Menjenek a külvárosba, csináljanak, amit akarnak! De ne a legszebb sugárúton, és ne a Hősök terén!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszter úrnak ígérem, hogy ezt a túlórárt sem fogjuk elszámolni miniszter úrnak, amit itt többletidőt eltölt. *(Wittner Mária: De ez nekem a bögyömben volt!)* Az más kérdés...

Miniszter úr, szeretném megköszönni az egyéves együttműködést, és azt, hogy kiszámítható volt a bizottság és a miniszter úr kapcsolata, részben a törvényhozásban is és minden egyes kérdésben. Szeretném a jövőben is kérni, és ha megengedi, egyes olyan kérdésekről, amelyek itt felmerültek, és úgy gondoljuk, hogy törvényhozás kérdése is lehet, ezekben a kérdésekben miniszter urat megkeresnénk és egyeztetnénk. Azt hiszem, itt fölmerült több ilyen.

Szavazás a beszámoló elfogadásáról

Mindezek előrebecsítésével és összefoglalásával kérdem a tisztelt bizottságot, hogy Pintér Sándor miniszter úr beszámolóját elfogadja-e. Aki elfogadja, kérem, emelje föl a kezét. *(Szavazás.)* 14 igen. Aki nem fogadja el? *(Szavazás.)* 3 nem. Tartózkodott? *(Szavazás.)* 2 tartózkodás. Köszönöm szépen.

Köszönjük, miniszter úr.

DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter: Köszönöm szépen. És számítok továbbra is a támogatásukra, akik nem fogadták el, azokéra is. (*Derűltség.*)

ELNÖK: Köszönjük szépen, mi is. Bocsánat, Balog államtitkár úr már itt várakozik, azért szerettem volna, ha az időkereteket tartjuk.

Az Európai Roma Stratégiából adódó feladatok megvitatása

Szeretettel köszöntjük Balog Zoltán államtitkár urat és munkatársait. Köszönjük, hogy elfogadta a meghívásunkat, és remélem, hogy a mai nap egy közös munkának a kezdetét jelenti, hiszen nagy örömünkre a magyar európai uniós elnökség egyik célkitűzése megvalósult azáltal, hogy az Európai Roma Stratégiát elfogadták, és ebből az következik, hogy a nemzeti romastratégiát is meg kell alkotni, amelynek megalkotásában természetesen az emberi jogi bizottság részt kíván venni. Köszöntöm államtitkár urat.

Az előre megküldött írásbeli anyagot a bizottság tagjainak kiosztottuk. Ennek ellenére kérem, hogy államtitkár úr ha tömören összefoglalná azokat a feladatokat, amelyek az Európai Roma Stratégiából következnek, és a nemzeti romastratégia megalkotását jelenti. Köszönöm.

Balog Zoltán államtitkár tájékoztatója

BALOG ZOLTÁN társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Ismerve a bizottság munkabírását, biztosan mindenki elolvasta az első betűtől az utolsóig az átküldött anyagokat, úgyhogy ezeket nem ismertetném. De talán a mondanivalójuknak a lényegéről néhány mondatot ha megengednek.

A magyar elnökség azzal indult, hogy a miniszterelnök bejelentette, egyik fontos prioritásunk az európai roma-keretstratégiának a megalkotása. Azért fontos ezt így bevezetni, merthogy saját kezdeményezés volt, ezt nem várta tőlünk senki, sőt voltak olyan ellendrukkerek, akik nem is akarták, hogy Magyarország ezt a feladatot vállalja. Mi mégis ezt tettük. Ebben nyilván akik ismerik Magyarországot helyzetét, a magyarországi cigánytársadalom helyzetét, a többségi és kisebbségi társadalom viszonyát, azok belátják azt, hogy ebben természetesen kockázat is volt, nemcsak lehetőség. Én örülök neki, hogy végül is a félévnek a végére inkább az elismerés és a siker jellemezte ezt a kezdeményezést, nem pedig a kockázat fölerősödése.

Úgy gondolom, két okból hozhattuk meg ezt a döntést. Az egyik egy pozitív ok, hogy bármilyen furcsán hangzik, akik ismerik ezt a világot és részt vesznek benne, azok tudják, hogy Magyarországnak több évszázados és több évtizedes tapasztalata van az integráció területén, és hogy a romák és nem roma magyarok együttélésében olyan momentumok vannak a mai napig is és a történelemben is, amire sokkal inkább büszkéek lehetünk, mint hogy szégyenkeznünk kellene, és olyan gyakorlatok is vannak, mind szociális fölzárkóztatás területén, mind pedig kulturális területen, amelyekre érdemes építeni; ez az egyik. A másik pedig nyilván azok a negatív tapasztalatok, amelyek a feszültségről szólnak, amelyek az együttélés ellehetetlenüléséről szólnak, meg egyáltalán az életnek az ellehetetlenüléséről és a nyílt provokációkról. De én úgy gondolom, hogy akár a negatív, akár a pozitív tapasztalatokból le lehet vonni azt a következtetést, hogy éppen ezért az élére kell állni ennek az ügynek. Ezt végül is Európában megtettük, és az eredmények igazolták azt, hogy ez egy jó döntés volt.

Én itt három olyan dokumentumot szeretnék megemlíteni, amit az eredmények között lehet nyilvántartani. Az egyik egy olyan jelentés, amely évek óta készül az Európai Parlamentben. Járóka Líviának, az egyetlen roma származású, magyar képviselőnek az Európai Néppárt keretében a jelentése, amelyet több mint 90 százalékos többséggel fogadtak el az Európai Parlamentben márciusban.

A másik dokumentum a Bizottságnak, tehát az Európai Unió kormányának az a közleménye, amelyben lefektette az alapjait a keretstratégiának. Ezt a közleményt vitattuk itt meg Budapesten az Európai Roma Platformon április elején, amely rendezvény szempontjából is a legmagasabb szintű találkozó volt itt Budapesten. Talán annyiban különbözött a nagy nemzetközi romatalálkozóktól, hogy itt romák is voltak (*Derültség.*), egyébként általában róluk szoktak beszélni nélkülük. Itt ez nem így volt; voltak romák a téren is, egy előre bejelentett tüntetésen, meg voltak az épületen belül is, és végül is megvitattuk ezt a keretstratégiát.

Aztán a harmadik dokumentum, amelyet mi készítettünk el, az úgynevezett tanácsi következtetések, ami az előző kettőre épült. Egy olyan elvárásrendszer, amely az európai roma-keretstratégiából lebontja azokat a nemzeti stratégiákat, amelyeket minden országnak el kell készítenie a jövőben. Az volt a különlegessége ennek a dokumentumnak, ritkán szokott előfordulni, hogy négy szaktanácsban, négy miniszteri tanácsban is megtárgyaltuk: egyrészt a Bel- és Igazságügyi Tanácsban, aztán a Munkaügyi és Szociális Tanácsban, aztán pedig az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanácsban, végül pedig az Általános Ügyek Tanácsában, vagyis a külügyminiszterek is megtárgyalták ezt a dokumentumot. S végül az Európa Tanács két hete, június 24-én elfogadta ezt a dokumentumot.

Tartalmi szempontból kiemelnék egy olyan változást, amelyet néhány emberi jogi szervezet ugyan bírált, de szerintem csak azért, mert félreértették a dokumentumot, vagy nem olvasták pontosan. Szakított azzal a megközelítéssel ez az általunk készített dokumentum, ami kizárólag diszkriminációs szempontból vizsgálja ezt az ügyet, a romák diszkriminációjának szempontjából és emberi jogi szempontból, és azt mondja, hogy ha számon kérjük az emberi jogi standardokat ebben az ügyben, akkor mindent megtettünk. Mi azt mondjuk, hogy mindaddig, amíg egy szociális, gazdasági és közbiztonsági változás nem történik ezen a területen, addig hiába hangsúlyozzuk az emberi jogokat, abból nem lesz több munkahely, abból nem lesz iskolai végzettség, abból nem lesz több fölzárkózás; a szociális és gazdasági dimenziók legalább olyan fontosak. És ebben a megközelítésben négy területre koncentrálnak az európai roma-keretstratégia: a munkához jutásnak, az oktatásnak, a lakhatásnak és az egészségügyi állapotnak a területére koncentrálnak. Itt határozza meg azokat a standardokat, elvárásokat, amelyek keretében a tagországoknak maguknak kell megtenniük a saját vállalásukat.

Fontos még tartalmi szempontból ebben a dokumentumban, hogy egy erős monitoring rendszert, erős ellenőrzést ír elő, hiszen ismerjük azt a dupla vesztes játszmat, amikor mindenki arról beszél, hogy mennyi pénzt költenek a romákra, majd az Állami Számvevőszék megállapítja, hogy ennek a töredéke sem jutott el a romákig. Azt hívják dupla vesztes játszmának, ha valakit azért kárhoztatnak, amiért részben nem vétkes, részben meg el se jut hozzá a dolog. Talán éppen három éve tárgyaltuk meg ebben a bizottságban ennek az állami számvevőszéki jelentésnek a tanulságait, ami a mai napig egyedülálló, s mind megközelítésében, mind megállapításaiban nélkülözhetetlen akkor, amikor a roma fölzárkózásról beszélünk.

Fontosnak tartom még azt az eredményt, amit végül is az utolsó körben sikerült ezzel a dokumentummal kapcsolatban biztosítanunk, nevezetesen hogy a dolog bűnügyi vonatkozásáról is beszéltünk, hiszen az a fajta vándorlás, emberkereskedelem és prostitúció, amit az előbb hallottunk, nagy részben érinti a roma közösségeket. Európában fenn akarjuk tartani a szabad mozgás vívmányát – ami egy óriási vívmány, hiszen mi, akik korábban a vasfüggöny mögött éltünk, tudjuk értékelni azt, hogy ma útlevelel nélkül lehet közlekedni az Európai Unió országaiban, és ha a schengeni rendszer kibővül, akkor még inkább így lesz ez – , és nem szeretnénk, hogy csak azért, mert vannak, akik visszaélnak a szabad mozgással és más embereket manipulálnak, korlátozásokat kellene bevezetni. Tehát ilyen dimenziója is van ennek a dokumentumnak.

Ha megengedik, néhány mondatot mondanék a magyarországi helyzetről is, mert meggyőződésem az, hogy akkor hiteles egy európai uniós aktivitás, ha annak megvan abban az országban, amelyik ezt képviseli, a megfelelője. Úgy gondolom, hogy ebből a szempontból egy olyan lépést tettünk, ami az elkövetkező éveknek nemcsak a feladatát jelöli ki, hanem világos üzenetet tartalmaz mind a többségi, nem roma magyar társadalom, mind pedig a roma társadalom irányába. Ez nem más, mint a miniszterelnöknek az Országos Roma Önkormányzattal kötött megállapodása. Itt egy kicsit fogadatlan prókátor vagyok, hiszen az Országos Roma Önkormányzat elnöke, Farkas Flórián itt ül a bizottságban és ő írta alá ezt a megállapodást. Mégis fontosnak tartom, hogy mondjak néhány mondatot erről, hiszen ezzel kapcsolatban vannak olyan félreértések, amiket érdemes eloszlatni.

Konkrétumokat írtunk le arra a papírra, amit a miniszterelnök és az Országos Roma Önkormányzat elnöke látott el a kézjegyével. A konkrétumok közül a legbombasztikusabbnak tűnik a százezer roma bevonása a munka világába. Én elhoztam egy példányt, de írásban is megküldtük mindenkinek. Javaslom, hogy olvassák el ezt a megállapodást, nem túl hosszú, mindössze két és fél oldal. Ebben olyan vállalások vannak, amelyek nemcsak egy-egy területen, hanem rendszerszerűen közelítik meg azt a kérdést, ami ma – gondolom ezt a bizottság valamennyi tagja elfogadja – Magyarországon sorskérdés, nevezetesen hogy mi lesz a roma közösséggel, mi lesz a roma közösség és a nem roma magyar többség viszonyával. Azok a konkrétumok, amelyek a foglalkoztatás, az oktatás, a lakhatás, a felzárkózás és az egészségi állapot területén megfogalmazódnak, abba az irányba mutatnak, aminek az a lényege, hogy a romákat felelőssé kell tenni a saját sorsukért. Ennek a megállapodásnak az az üzenete, hogy mi azt várjuk a romáktól, hogy vegyenek részt a saját felzárkózásukban. Ezt jelenti a miniszterelnök aláírása. Farkas Flórián aláírása pedig azt jelenti, hogy van olyan roma szervezet, van olyan roma képviselő, amelyik vállalja ezt a feladatot és ezért felelősséget is vállal.

Sokat vitatkoztunk már ebben a bizottságban és a magyar politikai elitben is a nemzeti és etnikai kisebbségek, vagy az új alkotmány szerint a magyarországi nemzetiségek képviselői rendszeréről, arról, hogy ez mennyire jó vagy mennyire rossz. Fontosnak tartom, hogy a rendszer összes hibájával együtt legyünk büszkék erre a vívmányra, hiszen 1993-ban a magyar politikai életben konszenzus volt ebben az ügyben, ami azóta sem lett okafogyottá, és egy elfogadható kisebbségi képviselői rendszert alakítottunk ki. Mi vagyunk az egyetlen olyan ország Európában, ahol ha megkérdezik, ki a roma és ki vállalja a romákért a felelősséget, ki beszélhet legitim módon a romák nevében, akkor választ tudunk adni: ez a kisebbségi önkormányzat. Magyarországon több mint 100 ezer roma regisztráltatja magát négyévente és választja meg a saját képviselőit. Ma 2 ezernél több településen 6 ezernél több roma képviselő van Magyarországon, akik megválasztják a területi önkormányzatokat és az országos önkormányzatot. Ezt a rendszert használjuk, hogy nevesítsük, kik is a partnerek ezekben az ügyekben.

Mondok két negatív mondatot, de mind a kettőnek pozitív az üzenete. Az első: a romák ügye Magyarországon sokkal fontosabb annál, minthogy kizárólag a romákra bízunk. A másik: a romák ügye sokkal fontosabb annál, minthogy a romák nélkül megpróbáljuk megoldani. E két állítás között van ez a keretmegállapodás. S ha már elnök úr felajánlotta a bizottság együttműködését a magyarországi stratégia elkészítésében, amit ezúton is köszönök, akkor hadd mondjam el, nekünk egy komoly munkaanyag szintjén megvan ez a dokumentum, de pont azért, mert tudtuk, hogy lesz egy európai keretstratégia, úgy gondoltuk, hogy három hónappal az európai elnökség előtt ne jöjjünk elő ezzel a dokumentummal, hanem majd abba az elvárásrendszerbe, amiben az Európai Unió megfogalmazta a saját keretstratégiáját, illesszük be a magyar stratégiát. Érdekes módon a stratégia jelenleg még nem ismert, csak az európai keretstratégia ismert, ugyanakkor ismertek azok a konkrét számok, az a cselekvési terv, amit levezettünk a stratégiából. Ezt tartalmazza a keretmegállapodás. Szakmai vitákban

még nyilván alakulhat ez a dokumentum, és hamarosan nyilvánosságra fogjuk hozni, amikor majd sikerül az európai elvárásrendszerben megfogalmazni, hiszen június 24. és december 31. között minden országnak kötelessége leadni a saját nemzeti stratégiáját, amelynek Brüsszelben lesz egy auditálása, egyfajta visszaigazolása a jövő tavasszal, és aztán évente ellenőrizni fogjuk ennek a stratégiának a végrehajtását.

Befejezésül legyen szabad néhány mondatot egy konkrét projektről vagy vállalkozásról mondani, amit államtitkárságunk az újonnan alakult közfoglalkoztatási helyettes államtitkársággal közösen írt ki és a mai napon megjelenik. Ez elég jól kifejezi annak az irányát, ahogyan dolgozni fogunk a jövőben. Ez a szociális földprogram, amire ebben az évben tízszer annyi pénzt fogunk fordítani, mint amennyit az előző kormányok fordítottak. Az előző kormány alatt 123 milliárd forintot költöttek el erre – voltak olyan évek, amikor többet –, arra, hogy a kistelepüléseken az önkormányzatok a megműveletlen földet vonják be közfoglalkoztatással a helyi élelmiszerigények kielégítésére, a közkonyha működtetésére, és minden bevont munkaerő után három hónapos, hatórás közmunkában lehet foglalkoztatni munkanélküli embereket. Erre több mint 1 milliárd forintot szán a magyar költségvetés. A szociális földprogramot eddig nem lehetett összekötni közfoglalkoztatással, ezután lehet, és bízunk benne, hogy több mint háromszáz települést és több mint háromezer embert, elsősorban hátrányos helyzetű embereket tudunk bevonni ebbe a programba, amit később persze szeretnénk bővíteni. Az Országos Roma Önkormányzattal kötött megállapodás értelmében ennek a programnak az elbírálásába együttdöntési jogosítványokkal a magyarországi cigányság képviselőit is be fogjuk vonni. Bízom benne, hogy ebből lesz egy olyan program, amely egyik oldalról kezelni tudja a magyar vidéken lévő megműveletlen földek helyzetét, másrészt ott vannak emberek munka nélkül, akik szociális segélyből élnek, harmadrészt pedig az ő saját területüket sem tudják, talán nem is akarják megművelni. A földprogramban való részvétel feltétele lesz az, hogy mindenki fizetség nélkül a saját kertjét, a saját földjét is köteles megművelni, amihez vetőmagot és szakmai segítséget kap, hogy ezt meg tudja tenni, és akkor az önellátásra berendezkedő kertkultúrának talán egy újabb föltámadása lesz Magyarországon. Sokszor verték már szét ezt a rendszert, sokszor sikerült újraépíteni; remélem, hogy a jövőben ez egy olyan sikeres program lesz, ami egy újabb megerősítést jelent a magyar vidéknek.

Elnök úr, köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Egyetlen gondolatot engedjen meg. Nyilvánvalóan a bizottságunk nemcsak a nemzeti stratégia kidolgozásában vesz részt, hanem amit ön fölsorolt, a négy alapiránya vagy meghatározott feladata az Európa Tanács által elfogadott dokumentumnak, rövidesen az oktatási törvényt, az egészségügyi törvényt és kisebbségi törvényt is itt fogjuk látni. Ahogy ön az egyeztetésekben képviseli a kormányzat szintjén ezeket az érdekeket, úgy természetesen a bizottságunknak feladata, hogy ezekben a törvényekben érvényesítse azokat az érdekeket, amelyeket meghatároz a stratégia. Tehát úgy gondolom, parlamenti szinten is van feladata a bizottságnak.

Miután nem meghallgatásról van szó, most nincs olyan szabály, hogy kormánypárti-ellenzéki; a jelentkezés sorrendjében: Harrach Péter, Nyakó István, Szabó Tímea, Csöbör Katalin, Ékes Ilona, Wittner Mária, Gaudi Tamás – mindenki. Köszönöm szépen.

Hozzászólások, reflexiók

HARRACH PÉTER (KDNP): Tisztelt Államtitkár Úr! Az első mondatom talán tekinthető úgy, mint *captatio benevolentiae*.

Államtitkár úr az előző ciklusban ennek a bizottságnak az élén egy komoly változást ért el azzal, hogy az eddigi liberális kiváltságnak tekintett emberi jogi és kisebbségi kérdés mellé mint egy hiteles konzervatív vezetésű bizottság is megjelent, és ennek a kérdésnek a, ha

szabad ezt mondani, konzervatív kezelését mutatta be. Ezzel megjelent egy új szempont a kisebbségi kérdés kezelésében: az integráció, amely önmagában egy nagyon fontos kérdés, nem csupán szlogen, hanem valós törekvés is, és ez azt jelenti, hogy a szegregáció–integráció vita, amely tulajdonképpen megmaradt ideológiai szinten, helyett egy valós integrációs törekvés jelent meg. Ez rendkívül fontos.

A másik az, hogy ezt a kérdést nem lehet a tabuk kiiktatása nélkül kezelni, tehát teljesen nyíltan, őszintén, a cigányság érdekében is a valóság feltárását el kell végezni.

A programokkal kapcsolatban egy észrevételem az, hogy valóban, a közmunka meg földprogram és hasonlók jól haladnak, és úgy néz ki, hogy rendben lesz a dolog. Viszont nem hallottunk most sokat arról – és ez lenne a kérdésem –, hogy az oktatás területén milyen tervei vannak az államtitkárságnak. Már csak azért is, mert az előző, tehát a munka világába való visszavezetés középtávú vagy rövid távú elképzelés, az oktatás viszont a hosszú távú program része kell hogy legyen.

Én magam két olyan területet látok, amely meghatározó és komoly eredményt hozhat. Az egyik az óvoda, a másik pedig a kollégium létesítése és az ezekbe való bevezetés. Milyen terveik vannak ezzel kapcsolatban az államtitkárságnak? Ez a kérdésem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyakó István!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen a szólás lehetőségét, elnök úr. Gratulálok az uniós teljesítményhez, szívem teljes melegevel, hozzáteszem. Államtitkár urat személyesen is láttam Abaújban, Halmajon, komoly erőfeszítéseket tett ott is szemem láttára és fülem hallatára azért, hogy javuljon ez a helyzet, komolyan mondom.

Istenigazából átolvastva az anyagot, amelyet megkaptunk, többé-kevésbé ezekbe az irányokba tapogatóztunk eddig is. Tehát a munka, tanulás, otthon, egészség. Aztán olvasom a dokumentumot: iskolai és egyéb szegregáció felszámolása, hátrányos megkülönböztetés visszaszorítása, szociális lakáshoz jutás, roma civilek bevonása, romákkal kapcsolatos nézetek pozitív irányú megváltoztatása. Valahogy benne volt ez mindig a gondolatokban és a beszélgetéseinkben, dokumentumokban is; az jó, hogy most egy európai szintű dokumentumban ez megjelenik, és ezért köszönet a kormánynak.

Azt mondja a dokumentum, hogy 2011 végéig kell a nemzeti elképzeléseket összegezni. Feltételezem, hogy a munka addig sem áll meg, addig is folyik; tehát nem azzal kell szembesülnünk adott esetben, hogy 2011 végén elfogadunk valamit, ami jó lesz, hitem szerint, és akkor már csak két és fél év marad esetleg a megvalósításra. De látom egyébként, hogy államtitkár úr megy és csinálja a dolgát, de azért mégis, ezt a kérdést feltenném, azzal együtt, hogy mire számít államtitkár úr, milyen uniós forrásokat tudunk lehívni. Szegényes a hazai büdzsé, ezt mindannyian tudjuk. Milyen pénzekre számíthatunk az Uniótól?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Szabó Timea!

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm a szót. Államtitkár úr, csatlakozom az előttem szólókhoz: én is hadd gratuláljak az államtitkárság elmúlt hat hónapi tevékenységéhez. Azt gondoljuk, ez tényleg egy nagy és jelentős előrelépés volt, és reméljük, hogy a monitoringfolyamatban is ugyanilyen lelkesen fog Magyarország élenjárni.

Egy tisztázó kérdésem lenne tulajdonképpen. Jól értem azt, hogy az Orbán–Farkas-paktum tulajdonképpen az alapja... (*Derültség.*) – hadd éljek ezzel az általunk használt kifejezéssel – a nemzeti cselekvési terv alapja? Tehát ebből növi ki magát ez a dokumentum? Mert mintha erre utalt volna most államtitkár úr az előbb elmondottakban.

Kiket terveznek bevonni ebbe a folyamatba, tehát a nemzeti cselekvési terv kialakításba? És milyen nemzeti forrásokat fognak felhasználni ehhez?

Egyelőre, úgy gondolom, ezekről viszonylag keveset tudunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mindkét gratulációt jegyzőkönyvileg rögzítettük. (*Derültség.*) A következő gratuláló Csöbör Katalin. (*Derültség.*)

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Igen, én is gratulálni akartam, mert amúgy is különösen érzékeny vagyok a téma iránt, nemcsak keresztény mivoltomban, hanem kulturális antropológusként is sokat foglalkozom ezzel a témával, és ez mindenképpen egy elismerendő ténykedése volt most ennek az államtitkárságnak. Tudjuk, hogy kemény munka vár rájuk, ez nem egy-két-három-négy év alatt megvalósítható folyamat, ez egy hosszú távú folyamat a felzárkóztatás terén.

Amit kérdezni szeretnék az államtitkár úrtól, hogy tudjuk, hogy működnek ezek a kisebbségi önkormányzatok minden településen. Most nagyon nehéz helyzetben vannak, nagyon kevés a normatív támogatásuk. Milyen lehetőségek lesznek arra, hogy ők több anyagi támogatást kaphassanak, hogy több minden lehetőséghez juthassanak a működésük terén?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ékes Ilona következik.

ÉKES ILONA (Fidesz): Köszönöm szépen. Szeretnék következetes lenni, és államtitkár úrtól is kérdezni azt, hogy hogyan lehet segíteni a cigány nők helyzetén, a fiatal nők helyzetén; hogyan lehet elkerülni azt, hogy az iskolapadból adják férjhez a lányokat, illetve hogy kényszerítsék prostitúcióra őket; hogy egyáltalán annyira lerombolják a személyiségüket, hogy úgy érzik, másra ők nem is alkalmasak, csak prostitúcióra, illetve más, munkának nem is mondható alantas tevékenységre. És ez sajnos már a fiúkra is kezd kiterjedni. Ebbe a problémamegoldásba a civil szervezeteket, egyházakat, hitoktatást hogyan próbálják majd bevonni?

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gaudi-Nagy Tamás következik.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. A magam részéről egyébként nagyra becsülöm államtitkár úr törekvéseit a cigányság helyzetének megoldása érdekében. Nyilván minden kritikai felhang nélkül nem tudom ezt a nyilatkozatomat megtenni, de azt mindenképpen látjuk, hogy van egy törekvés, amely azzal a balliberális és szocialista gyakorlattal azért szakítani kíván, amelyet egyébként Lendvai Ildikó is meg Nyakó István is több alkalommal önkritikusan gyakorlatilag katasztrofálisnak minősített. Legutóbb éppen Githu Muigai úrnak, az ENSZ rasszizmusügyi megbízottjának a jelenlétében folytatott megbeszélésen is ennek voltam fültanúja, hogy Lendvai Ildikó beismerte az elmúlt húsz év csődjét. (*Szabó Timea távozik az ülésről.*)

Az elfogadott európai roma-keretstratégia lehetőséget ad arra, hogy ne csak itthoni problémaként, hanem összeurópai problémaként kezeljük a cigányság kérdését. Államtitkár úr azt mondta, hogy három eleme van a romastratégiának: a tiszta beszéd, a stratégia gyakorlati megvalósítása és a cselekvési terv anyagi háttérének biztosítása. A tiszta beszédben engem nagyon bánt – de azért bízom államtitkár úr korrektségében, már régóta ismerem emberi jogi törekvéseit –, hogy az elének tett dokumentációban több alkalommal is úgy címkézi a Jobbikot: nem az a célja, hogy segítsen, hanem az, hogy továbbgerjessze a feszültséget. Nyilván nagyon jól tudja államtitkár úr is, hogy a Jobbiknak van egy határozott elképzelése, amely nagyon sok tekintetben – munka, oktatás, az ügyek rendalapú megközelítése, a

cigánypasztoráció, kollégiumi hálózat – hasonlóságot mutat az önök elképzeléseivel, egyáltalán nagyon sok olyan elem van, amiben egyet tudunk érteni.

Azonban a kiindulási pont tekintetében hadd kérdezzem meg, lesz-e alkalom és keret arra, hogy meghaladjuk az eddigi cigánystratégiáknak azt a hibáját, amibe eddig mindig beleestünk, hogy volt egy ígérvény, a cigányság képviselői is vállaltak dolgokat, de garanciákat nem igen kértek, nem is igen adtak, és azok a források, amelyekre Csöbör Katalin és Nyakó István is rákérdezett, hiába állnak rendelkezésre, ha nem megfelelő formában, nem célzott és ellenőrzött módon kerülnek felhasználásra. Kőkeményen ki kell kényszeríteni, hogy ezek valóban a célokat, a felzárkóztatást, az integrációt szolgálják. S egyidejűleg olyan megoldást is kell, hogy szolgáljanak, amelyben a magyarságnak az adott kisközösségekben élő tagjai sem kerülnek hátrányosabb helyzetbe, mint a nemzetiségi hovatartozásuk miatt most egy célzott megoldási csomagba került etnikai csoport tagjai. Bár erről is folyik vita, mert bizonyos tudományos nézetek szerint több jelentősebb csoportra oszlik a cigányság és nem lehet egységes cigányságról beszélni.

A kérdés tehát az, milyen garanciákat tud adni államtitkár úr arra, hogy azokat a vállalásokat, amelyek a cigányság vezetői részéről elhangoztak, valóban számon lehet kérni, és nem úgy járunk majd, mint Kolompár Orbánékkal és társaival, akik kontroll nélkül költhették el, élhették fel a pénzeket. Ebben természetesen semmiféle előzetes feltételezés nincs, csak a múltbeli szomorú tanulságokat kell felhasználnunk arra, hogy kizárjuk a rendszerből a visszaélések lehetőségét.

Vannak olyan szegregálódott térségek Magyarországon, amelyek egyaránt katasztrofális helyzetbe hozták az ott élő magyarságot és cigányságot. Számomra az egyik legszimpatikusabb az érpataki modell. Kérdezem államtitkár urat, hogy viszonyul ehhez. Egy többnapos konferencián győződhettem meg arról, hogy Érpatakon egy jól szervezett, védőhálóként működő rendszerben a polgármester, a jegyző, a szabálysértési hatóság, a mezőőr, a polgárőr, a rendőrség, a védőnő, a családsegítő kollégák szervezett módon működnek együtt. Két fő modellje van Érpataknak és azt kérdezem államtitkár úrtól, hogy ezt el tudja-e fogadni és tudja-e az egész országnak mint követendő modellt ajánlani. Ott a cigányság bűnöző, agresszív és együtt nem működő tagjaival szemben nagyon határozottan lépnek fel a jog eszközeivel, akik viszont együttműködőek, nyitottak, készek és képesek arra, hogy részt vegyenek a társadalom életében, a munkában és az oktatásban, azok számára a beilleszkedő, együttműködő kategóriában lehetőség van közmunkára, a szociális rendszerben való részvételre, egyáltalán lehetőség van kitörni abból a valóban nagyon sanyarú helyzetből, amelybe az elmúlt húsz év privatizációja és szabadrablása után jutottak. Tehát azt kérdezem, hogy mit gondol államtitkár úr az érpataki modell alkalmazhatóságáról.

Még egy kérdésem lenne. Az ENSZ rasszizmusügyi különmegbízottja, Githu Muigai nemrégiben Magyarországon járt és megköszönte a Jobbiknak a nyílt beszédet, azt, hogy talán még soha nem volt olyan tabumentes a cigányságról való beszéd, mint ahogy a Jobbik ezt napirendre hozta. Ő azt emelte ki, hogy nagyon fontos lenne etnikai alapú nyilvántartások vezetése a rendészet, az oktatás, az egészségügy területén, hogy tisztán lehessen látni a felemelést, a segítség érdekében. Ez tehát nem megbélyegzés, nem a szegregálásnak egy újabb formája, hanem az a célja, hogy kifejezetten hatékonyra tegyünk a célzott megoldások kitalálását.

Végül, de nem utolsósorban az is kérdés, hogy hogyan lehet a cigány közösségek tagjait meggyőzni arról, hogy nekik is felelősségük van ebben a kérdésben. Muigai úr, a rasszizmusügyi különmegbízott is azt mondta, a cigányságnak is felelőssége van abban, hogy szemléletet váltson és megpróbáljon az együttműködés útjára lépni. Ehhez persze a másik oldal, a többség is kell, mint partner. Vajon milyen módszerrel próbálja meggyőzni államtitkár úr a cigány közösségnek azokat a tagjait, akik az együttélési normát és a

magántulajdon szentségét még nem tudták a magukévá tenni, hogy nekik is és a többségi társadalomnak is az a jó, ha ezeket az értékeket betartják?

ELNÖK: Köszönjük szépen a rövid, lényegre törő kérdést. A gyorsírók tudták jegyezni, nem kis erőfeszítéssel, de rendben megtörtént. Berényi Lászlóé a szó.

BERÉNYI LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Államtitkár Úr! Engedje meg, hogy európai és magyar cigány honfitársaim nevében köszönetemet fejezzem ki a magyar kormánynak, hisz a magyar elnökség alatt egy olyan feladatot vállaltak magukra, amit eddig egy elnökség sem.

(Dr. Lukács Tamás elhagyja az üléstermet. – Az elnöklést dr. Gulyás Gergely, a bizottság alelnöke veszi át.)

A partnerek megválasztása, a célkitűzések megvalósítása érdekében tett választásuk biztosítja számunkra a tisztaságot és az európai szemléletet is. Reményteli várakozással tekintünk a megvalósításra. Mi jól fel vagyunk készülve. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wittner Mária képviselő asszonynak adom meg a szót.

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszöntöm államtitkár urat. Én is hadd gratuláljak az elvégzett munkához. Nagyon jónak tartom a felzárkóztatási programot. Én nem paktumról beszélek, mert azt Ribbentrop szokott kötni, amire majd augusztus 23-án fognak emlékezni.

Munka, oktatás, lakhatás, felzárkóztatás. 1998-ban elkezdődött egy olyan dolog, amely az oktatáson keresztül igyekezett felzárkóztatni a cigány társadalmat. Aztán eltelt a négy év, majd ezt egy tollvonással eltörölték, a kollégiumi támogatásokat megszüntették és elkezdődött a társadalom különböző rétegeinek a szembeállítás. Ezt egyértelműen nyomon lehetett követni. Aztán volt a Flóri szervezete, volt az ÖCO, és nem ellenőrizték, hogy hova folynak el azok a komoly pénzek, amiket a cigányság felemelkedésére adtak. Egy-két család felemelkedett, azok a Balatonban lubickoltak, családi hétvégéket rendeztek, a többiek meg éheztek és Kuncze-módra megélhetési bűnözők lettek.

Nagyon jónak tartom, hogy bevonták az egyházakat. De be kell vonni ezeket az embereket az oktatásba is, mert egy analfabéta ember másképp él. Egy kultúrvégzettségű ember, én láttam és hallottam nem egy cigány hölgytől, férfitől riportokat, nagyon kulturáltan és nagyon tisztességgel, és akkor azt mondtam, hogy igen, ide kellett volna elérnie a társadalomnak, ha akkor az MSZP nem húzza keresztül a Fidesz által kezdeményezett nagyon jó ötletet. Azóta már érettségiző cigányok jönnek ki az iskolából. És másképp viselkedik egy művelt, tanult ember, mint egy analfabéta; ez természetes.

Aztán ott is látom a problémát, hogy egyszerűen voltak cigány szakmák. Vályogvetés; egy jó alap, és mehet a vályogház. Nyáron hűvösebb, télen kevesebbet kell fűteni. Megszüntették a teknővájást, megszüntettek minden olyan szakmát, amihez ők nagyon jól értettek. És akkor még nem is volt bűnözés! Megcsinálták a maguk dolgát.

(Dr. Lukács Tamás visszatér a terembe és átveszi az ülés vezetését.)

A szomorú az, hogy az elmúlt nyolc év alatt egyebet nem tapasztaltam, mint hogy szembeállították a magyarságot a cigánysággal. És hadd mondjam meg, nekem voltak cigány kuncsaftjaim, én varrtam; nagyon jó kapcsolatom van velük nekem most is, noha már nem varrok. De kérdezi itt a képviselő úr – már elment; az MSZP-s –, azt mondja, hogy két és fél év lesz ennek a megvalósítására. Hát nagyon szomorú lenne, ha csak két és fél év lenne ennek a megvalósítására! Nagyon szomorú lenne, ha nem folytatnák ezt tovább. Mert ha egy

egészséges társadalmat akarunk kiépíteni, akkor azt tényleg teljes összefogással kell tenni, tisztességgel, mert vallom azt, hogy hosszú távon megtérül a tisztesség. Igenis, megtérül! Ezért tartom nagyon fontosnak az egyházaknak a bevonását, mert sajnos el kell mondani, hogy az elmúlt nyolc évben igyekeztek a társadalmat atomizálni, sőt mi több, ami az abszolút emberi kapcsolatokat, a közösségeket összetartotta, még a kalákát is megszüntették. És ki akarták alakítani azt a módszert, hogy nézzünk egymás sarkára, és kezdjünk el jelentgetni, feljelentgetni, úgy, ahogy a Kádár-rendszerben csinálták! (*Nyakó István visszatér a terembe.*) Hát ebből mi ne kérünk!

Egy egészséges, egyházzal, tisztességes emberekkel összefogó társadalom igenis kell! És vallom, ha ez meg fog valósulni, akkor meg fog valósulni a cigánysággal egy egészen más kapcsolat. Hiszen évszázadok óta élünk együtt; ne beszéljünk, csak Cinka Pannáról, Dankó Pistáról és a többiekről – azért nagyon sok dicsőséget hoztak erre az országra! Ezt is figyelni kell!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr, több dicséret, több köszönet nincs. (*Derültség.*) Ezért államtitkár úré a válaszadás joga.

BALOG ZOLTÁN társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr, és képviselőtársaimnak is az elismerő szavakat. Alapvetően nonkonform személyiségnek tartanak, úgyhogy kicsit zavarban is vagyok, de azért a dicséretet is lehet úgy mondani, hogy abból nyilván a feladat, illetve egyfajta kritikai hang is megfogalmazódhat; ezzel semmi probléma nincs.

Rögtön hadd kezdjem Harrach képviselő úrral, akinek az elismerése különösen jólesett, hiszen valóban, az elmúlt négy évben, úgy gondolom, egy paradigmaváltás történt az emberi jogi megközelítésben Magyarországon, és abban ennek a bizottságnak komoly szerepe volt. És örömmel látom, hogy folytatódik ez a munka.

Ha megenged kedves képviselőtársam egy visszafordított elvárást: ha legközelebb úgy dicsér meg, hogy nem konzervatívnak nevez, amivel semmi bajom nincs, hanem azt mondja, hogy kereszténydemokrata típusú emberi jogi megközelítés, az még jobban esik – de ez is nagyon jólesett természetesen. Azért tiszteletbeli kereszténydemokratának tartom magam ebben az ügyben, mert szerintem (*Harrach Péter: Be lehet lépni! – Derültség.*) a keresztény antropológia az, amely a leghatékonyabb kulcsot adja a kezünkbe akkor, amikor az emberi méltóságról beszélünk. Hiszen egy olyan rendszerről beszél, amely – és romaügyben is ezt tartom a vezérfonalamnak vagy a sorvezetőmnek – egyszerre ismeri az embernek a méltóságát, s ugyanakkor várja el az embertől azt a keresztény értékrendszert, hogy akkor ennek a méltóságnak megfelelően viselkedjen is. Tehát a két dolog, azt gondolom, összetartozik, és erre a gondolatrendszerre lehet szerintem fölépíteni a legjobb integrációs stratégiát.

Amit Harrach frakcióvezető úr kérdezett, az több kérdésben is elhangzott, úgyhogy ezt rögtön itt az elején tisztáznám is, hogy valóban, az oktatási programokról keveset beszéltem, de mondhatom azt is, az első és az utolsó hozzászólás szépen kapcsolódik itt, mert valóban, '98-99-ben, amikor a MACIKA, a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány újraalapítása megtörtént, akkor volt a legtöbb forrás, belföldi forrás ösztöndíjra. Az akkori miniszterelnöknek az volt a mondása, hogy az nem fordulhat elő, hogy egy cigány gyerek azért ne tanuljon tovább, mert nincs rá pénz. És ez nem is fordult elő abban az időszakban, és szeretnék visszahozni ezt az időt. Nem lesz egyszerű, de megpróbáljuk. Ebben az évben, az elmúlt húsz évben nominálisan még nem fordítottunk ennyi pénzt ösztöndíjakra, mint most fogunk: 3 milliárd forint áll rendelkezésre a költségvetésben ösztöndíjprogramokra, amelyek elsősorban a korai iskolaelhagyást próbálják megakadályozni, hogy tényleg meglegyen a

nyolc osztály. És azért nem állunk olyan rosszul; ugyan szeretjük magunkat ostromozni, de azért hadd mondjam el, hogy Európában a roma fiatalok nyolcosztályos végzettsége nálunk a legmagasabb; Spanyolországban sem ilyen jó, akik mindig dicsekednek azzal, hogy ők milyen jók. Magyarországon a roma fiataloknak több mint 90 százaléka elvégzi az általános iskolát. Most hogy tud-e olvasni meg írni, az egy másik kérdés, de elvégzi, ez nagyon fontos dolog, és a több mint 70 százaléka elkezd a középiskolát, valamilyen középiskolát. A probléma ott jelentkezik, hogy csak a 30 százaléka fejezi be a középiskolát. Tehát az ösztöndíjprogramokat ide kell koncentrálni, és szeretnénk is az ösztöndíjprogramokat úgy megalkotni – erről talán lehet külön beszélni, de hadd mondjam el, mert engem is megdöbrentett, miközben készültem erre a programra –, az Útravaló-ösztöndíjnak és a MACIKA-ösztöndíjnak az összeházasításából szeretnénk a fölzárkóztató ösztöndíjat elindítani szeptembertől. Ennek már megvolt az első, kísérleti szakasza januártól; az iskolaév átmegy a naptári éven, ezért indul szeptemberben. Én azt hirdetem mindenütt, hogy teljesítményhez kötjük az ösztöndíjat. Ha valaki nem javít a tanulmányi eredményén, akkor elveszti az ösztöndíjat, meg az a tanár is, aki őt mentorálja. Mert ne felejtjük el, ebből a 3 milliárdból a tanárokat is fizetjük; tehát pluszpénzt kap a pedagógus akkor, ha – így mondtuk ezt régen – korrepetálja a gyereket, azt, akit egyébként ő nem tanít, tehát a kollégájának a tanítványát. Szóval, ez a rendszer egy kicsit álságos. Onnan jöttem rá, hogy amikor megnéztem a statisztikákat, az elmúlt években az Útravaló-ösztöndíjban részesült diákok 50 százaléka az ösztöndíj folyósítása alatt rontott a teljesítményén. Ebbe azért gondoljunk bele, hogy az milyen ösztöndíj, ahol utána rosszabbul teljesít a gyerek, mint előtte. Ez nyilván vállalhatatlan. Úgyhogy azt mertük megtenni első körben – ez még nem lett nyilvánosságra hozva, de el fog indulni szeptemberben –, hogy legalább tartsa a tanulmányi eredményét, vagy javítson. Bukott tanulók is kaphattak ösztöndíjat, ami egy vicc, ha belegondolunk, mert akkor az természetesen nem ösztöndíj.

Tehát ez egy nagyon lényeges dolog valóban az oktatásban. Én bízom benne, hogy itt előre tudunk lépni, egy komoly minőségi ugrás lesz a számokban, és remélem, hogy az 5 ezerről meg tudjuk lépni a 15 ezret, akiket be tudunk vonni ebbe a programba.

S nagyon jelentős, többen kiemelték, a keresztény roma szakkollégiumi hálózat, ahol négy történelmi egyház vállalta azt, hogy roma fiataloknak pluszszolgáltatásokat és plusznevelést biztosít az egyetemi éveik alatt. Ez száz diákkal indul négy különböző egyetemi központban Magyarországon, és remélem, hogy ezt sikerül megduplázni az elkövetkező években, és akkor ez egy új roma értelmiség, akinek nem csak diplomája lesz, hanem úgy fogja megszerezni a diplomát, hogy közben az együttműködésben lesz érdekelt, nem pedig a konfrontációban. Mert ennek is tanúi vagyunk, hogy egy olyan réteg is kijött ma már az egyetemről, akik úgy gondolják, hogy csak a többséggel szembe fordulva lehet kiharcolni a jogokat. Minekünk az az érdekünk, hogy a többség és a kisebbség összefogásából jöjjön ki az együttélés – ez a koncepciónknak a lényege, és ebben nagyon sokat segítenek valóban ezek az egyházi kollégiumok. S ahogy Harrach Péter mondta, szeretnénk ezt középiskolai szinten is támogatni, sőt az igazi megoldás – ma még erre nincs kész sajnós az oktatási rendszer – az lenne, hogy a korai óvodáztatást hároméves kortól várjuk el, tegyük kötelezővé, mert minél korábban kerül be a gyermek az iskolarendszerbe vagy oktatási rendszerbe, annál nagyobb az esély arra, hogy iskolaérett lesz, és utána elvégzi az iskolát.

Megszoktam ebben a bizottságban Nyakó képviselő úr néha ironikus elismerő szavait – ezzel együtt ezt köszönöm –, amiket én is hasonlókkal szoktam viszonzni. Ilyen szempontból szerintem jól állunk. De komolyra fordítva a szót, hadd mondjak valamit a nemzeti konszenzushoz. Ha az ember kormányon van, akkor nagyon szeretné a konszenzust, ellenzékben viszont kevésbé. De ez már csak így van a politikában. A romaügy meg különösen arrafelé taszítja az embert, hogy azt akarja, minél kevesebb ellenfele legyen ennek a dolognak. Én nagyon érdekelt vagyok ebben, Farkas Flóriánnal tervezünk is a nyáron egy

olyan akciót, amelynek során ki fogjuk fejezni, hogy a baloldali érzelmű cigányokkal és a tisztességes cigány vezetőkkel is hajlandók vagyunk együttműködni ebben az ügyben. Én ezt tartanám jónak és szakmailag is ezt szeretném.

Ennek azonban két akadálya van. Az egyik az, amiről Gaudi-Nagy Tamás beszélt a szocialisták nevében, az elmúlt nyolc év teljesítménye. Most már kormányon léve belülről látom, hogy nem olyan egyszerű a dolog, de még így is lehetett volna ennél jobb eredményt elérni, és nem is a konkrét integrációs eredményeket hiányolom, hanem azt, amit Wittner Mária mondott, hogy az elmúlt nyolc évben nemhogy nem javult a helyzet, hanem egyenesen romlott. Gondoljunk bele, hogy mi volt nyolc évvel ezelőtt: nem létezett az a fajta cigányellenesség, ami ma létezik. De beszéljünk tisztán: nem létezett az a fajta magyarellenesség sem cigány körökben, ami ma létezik. A múlt terhe tehát nagyon súlyos. Ez az én akadályaom.

Az önök akadálya nyilván az, hogy ezt a kormányt megdicsérni vagy támogatni nem ajánlatos, mert ezért az MSZP-ben valószínűleg nem osztanak kitüntetések. Ezzel együtt ha képviselő úr ebben partner, és azok a szakemberek, akik ebben érdekeltek, hajlandók valóságos párbeszédre ebben az ügyben, akkor én nagyon kérem ezt a támogatást, mert ha az lenne a magyar társadalom, mint ami itt elhangzott, akkor nagyon jól állnánk. Akkor teljesen világosan látszana az a keskeny út, amelyen haladva sikerre lennénk ítélve. Ez pedig nagyon fontos lenne.

Hadd hozzam előre Gaudi-Nagy Tamás hozzászólásának azt a részét, amelyik a nemzeti konszenzusról szól. Azt talán nem is kellene mondanom, hogy képviselő úr emberi jogi tevékenységének a részét én is nagyon nagyra tartom és értékelem, ez természetes dolog, végül is az ember a közös küzdelem idejét nem felejt el, és én nem is akarom ezt elfelejteni, nem is tagadtam soha, mégis az én Jobbikkal kapcsolatos kritikámra hadd mondjak annyit, hogy én mindig konkrét dolgokról beszéltem és nem általában egy pártról. S azt kell mondanom itt most – és nem az ön hozzászólásáról van szó, képviselő úr, mert abban egy-két szóhasználati dologtól eltekintve, ami végül is nem annyira fontos, alapvetően egyetértek azzal, amit elmondott –, hogy ami Gyöngyöspata ügyében történt, az számomra mindaddig, amíg nem kérnek érte elnézést, megbocsáthatatlan. Mert ott az indulatok gerjesztése történt, és mégiscsak az önök demonstrációjával robbant ki az egész probléma. Közbiztonságilag valóban nem volt ott rózsás a helyzet, de még legalább ezerötszáz ilyen helyet tudok mondani. Ez azt jelenti, hogy bárhol ki lehet robbantani ilyen problémát. És ezt most megérte? Ami kijött belőle, az rosszabb, mint ami ott korábban volt. S ha már nem tudunk javítani a helyzeten, akkor legalább ne rontsunk rajta. Ez a mondandóm egy konkrét ponton bírálja a Jobbiknak ezt az aktivitását, és talán nem bántom meg képviselő urat, ha elárulom, én a háttérbeszélgetésekben azt hallom, hogy a Jobbik köreiből is vannak olyanok, akik belátják, hogy stratégiai hiba volt erre a típusú politizálásra tenni, és ha ezt nem folytatja a Jobbik, akkor partnerei lehetünk egymásnak, mert a programjainkban valóban vannak lényeges közös pontok. S még azt is elismerem, hogy a kendőzetlen beszéd terének a megteremtésében önöknek valóban vannak érdemeik.

Egyetlenegy ponton hadd vitatkozzam a szóhasználatával. Ön arról beszélt, hogy tudnánk rávenni a cigányokat arra, hogy dolgozzanak. Én meg azt kérdezem, hogy tudnánk rávenni a magyarokat arra, hogy dolgozzanak. Gondoljunk csak Pintér Sándor belügyminiszter úr problémájára! Nem a cigányság problémája az, hogy egy olyan típusú féljóléti rendszert építettünk fel, amit képtelenek vagyunk finanszírozni, és mindenki meg van sértve, amikor azt mondjuk, hogy most egy kicsit többet kéne tenni, mint eddig, és építsük le a kiváltságokat. Mert az is kiváltság, hogy valaki 90 ezer forint szociális segélyt kap, mert X gyereke van és mindenféle más jogcímen is felvesz még pénzeket és az összeg akár 140 ezer forintba is felmehet, ráadásul még cigány is ez az ember. Ez is kiváltság. Meg az is kiváltság, hogy valaki 45 évesen 200 ezer forint nyugdíjat kap, közben meg mellette fuszlik, feketén,

fehéren vagy szürkén dolgozik, amivel megkeresi ennek a sokszorosát. És most idézem egyik roma származású képviselőtársamat az előző ciklusból, aki akkor, amikor a cigánybűnözésről volt szó, azt kérdezte, hogy mikor beszélünk végre a magyar bűnözésről. Ennek a jogosságát támasztja alá az a mondat, hogy ebben az országban az összes cigány együtt nem lopott annyit, mint Gyurcsány Ferenc. Amit Gyurcsány Ferenc tett, az nekem nem magyar bűnözés, mert neve van annak a bűnözőnek. Nekünk is rosszul esne, ha folyamatosan arról beszélnének, hogy a magyarok nem akarnak dolgozni, pedig ismerek néhány magyart, aki nem akar dolgozni, néha még velem is előfordul.

Az a probléma, hogy a sztereotípiákból olyan előítéletek lesznek, amelyek egy népcsoportot kollektívan bélyegeznek meg. Mi magyarok ne játsszuk ezt a játékot, mert bennünket kollektívan folyamatosan megbélyegeznek a szomszéd országokban. Gondoljon a Beneš-dekrétumokra, amiket mi nem fogadunk el. Ezért állok ki a cigányság mellett, még akkor is, ha annak a típusú bűnözésnek, amiről ön beszél, megvannak a szociokulturális sajátosságai, amivel a rendőrségnek, a kriminalisztikának foglalkoznia kell. Mégis ha a közbeszédben a „cigánybűnözés” fogalmat használjuk, azzal többet ártunk, mint használunk, még akkor is, ha abban, amit ön ez alatt ért, én látok egyfajta jogosultságot. A tiszta beszéd nemcsak azt jelenti, hogy durván belemondunk valamit a levegőbe, hanem azt is, hogy pontosan fogalmazunk és kerüljük a félreértéseket, mert a félreértésekből olyanfajta szembenállás jön létre, amiben egyik oldalon sem vagyunk érdekeltek. Én ezt a dolgot nagyon fontosnak tartom.

Meg azt is, amit az etnikai nyilvántartásról mondott, ugyanis ha egy állam pluszt ad az állampolgárainak adott esetben azért, mert romaként hátrányos helyzetben vannak, akkor joga és kötelessége tudni, hogy kinek adta, hogy tényleg az kapta-e és hogy elszámolt-e vele. Ebben egyetértünk és ebben lépni is fogunk. Európai szinten is akartunk, de ott még nagyobb a képmutatás, mint Magyarországon, ott tehát nehezebb lépni, de elindultunk a krízistérkép-mozgalommal, hogy legalább lássuk, mely területekre kell koncentrálni.

Aranyos az, amikor alelnök asszony – aki közben távozott – farkast kiált és Orbán-Farkas-paktumot emleget. Én egy ilyen kommunikációs ötletért túl sok honoráriumot nem adnék a cégeknek, ezt azért mondja meg az alelnök asszonynak a kedves tanácsadója. De persze akkor sincs semmi gond, ha Orbán-Farkas-paktumról beszélnek, ugyanis arról van szó, hogy nem általában kormány van és nem általában cigányság, hanem emberek és szervezetek vannak, akiknek a nevében emberek személyes felelősséget vállaltak. Gondolom nem mondok újat azzal, hogy Farkas Flórián politikai karrierje azon múlik, hogy mi lesz ebből a megállapodásból, és ő odaírta a nevét. Sőt bizonyos szempontból Orbán Viktor politikai karrierje is azon múlik, hogy mi lesz ebből a megállapodásból, és odaírta a nevét. Itt valakik a nevükkel vállalnak egy ilyen szerződést, amit akár paktumnak is hívhatnak, bár paktumnak mást szoktak nevezni, ahogy Wittner Mária elmondta, ez engem kevésbé zavar. S az se zavar különösebben, hogy alelnök asszony általában nem szokott figyelni arra, amit mondok. Világosan elmondtam, hogy a nemzeti cselekvési terv része az önkormányzattal kötött megállapodás, ami abból a munkaanyagból következik, amely nemzeti stratégiaként már rendelkezésre áll.

Csöbör Katalin a kisebbségi önkormányzatokkal kapcsolatos megjegyzésére hadd mondjam el, ez is jelzi, hogy mégiscsak egy komoly párt vagyunk, hiszen egy kormánypárti képviselő interpellál azért, mert kevés pénzt kapnak a kisebbségi önkormányzatok. Az előző ciklusokban ezt mindig az ellenzékiek mondták, ezért ehhez külön gratulálok. Hadd mondjam mégis azt, hogy abból a pár százezer forintból persze nem lehet működtetni egy önkormányzatot, de – s most megint csak Gaudi-Nagy Tamásra utalnék – ezt a rendszert sajnos olyan módon támadta meg a korrupció, hogy nem tudtunk mást csinálni, mint a csapat jól megszorítani, és azt mondtuk – és ez nagyon lényeges –, aki viszont dolgozik, aki aktív, aki valóságos programot nyújt be és nemcsak létezik, nemcsak telefonál és számítógépezik, az

annyi plusz forrást kaphat részben a sajátjaitól, részben a költségvetésből, amivel biztosíthatja a fenntartását és a működését.

S ami megint nagyon fontos nekünk, hogy a helyi önkormányzatokkal való együttműködésben azokat a kisebbségi önkormányzatokat – nemcsak a roma meg a cigány, hanem a más kisebbségi önkormányzatokat is – támogatni fogja a megyei önkormányzat meg a helyi önkormányzat, amelyekkel valóságosan együtt lehet működni. Tehát azt gondolom, nyugodtan hozzájárulhat a helyi önkormányzat is valamilyen módon a munkának a folytatásához, ha mással nem, azzal, hogy valamifajta irodai háttérrel biztosít, még ha nyilván ott is forráshiánnyal küzdenek.

A nőügyben és prostitúcióügyben régóta küzdünk együtt, úgyhogy én ezt megint csak üdvözölni tudom. És valóban, itt nagyon rosszul állunk. Amikor én magam Zürichben részt vettem abban a perben, ahol a zürichi prostitúció 40 százaléka magyar cigánylányok – ez a helyzet –, s amikor beszélgettem velük egy fél órát: ők nem akarnak hazajönni. Bármilyen ott nekik, azt mondták, hogy ők ide haza nem jönnek. Tehát ezen nagyon érdemes elgondolkodni, hogy az iskolában mit tudunk tenni ebben az ügyben. Az emberi méltóság a kulcsfogalom, valóban, hogy az ember úgy tekintsen a saját testére, mint amit kölcsönkapott és el kell vele számolni, és nem adhatja oda bármire. És nyilván szükség van azoknak a lehetőségeknek a megteremtésére, amelyek egy cigány lánynak más típusú utakat is kijelölnek, meg minden mélyszegénységben élők egyébként, mert a prostitúció meg a gyerekek eladása egyáltalán nem cigány jelenség; az egy olyan mélyszegénység-jelenség, ami sajnos valóság – nem véletlenül hívják az egyik utcát Amszterdam prostituáltnegyedében Nyíregyházának; azért az nemcsak a romák miatt van így.

Úgyhogy ez egy olyan nehéz ügy, amiben amit mi próbálunk most – ez is része a roma megállapodásnak –, az kétezer roma nőnek a kiképzése egy ilyen típusú szociális és közvetítő munkára, hiszen a roma nők azok, akik leginkább meg tudják szólítani a lányokat, a fiatalokat, a sajátjaikat. Úgyhogy bízunk benne, hogy ha ez az oktatási program, amelyet egyébként egy uniós forrásból akarunk finanszírozni, megvalósul, akkor előre tudunk lépni ebben az ügyben is.

Ha valakinek nem válaszoltam volna a kérdésére, elnézést kérek, még hajlandó vagyok rá. De alapvetően köszönöm még egyszer az együttműködési igényt, és én számítok is a bizottságra abban a tekintetben, hogy ha akár az oktatási törvényben, akár az új szociális törvényben, akár az új foglalkoztatási szabályokban úgy gondolják, hogy valamilyen módon lépni lehet, miközben – megint csak Gaudi-Nagy Tamásra utalok – igenis kényszerítjük azokat a munka világába, akik eddig arra nem akartak menni, és ez származástól független, aközben a lehetőség is nyilvánvaló legyen azoknak, akik akarnak. Tehát a közmunka ilyen értelemben az alsó szintje ennek a dolognak, de egy olyan rendszert építünk föl a közmunkában, ahonnan szeretnénk, ha az igazán rátermettek ki is tudnának törni ebből a közmunkavilágból. Lesz, aki nem fog tudni. Annak is muszáj lesz dolgozni. Aki meg ki fog tudni törni, annak tanulási lehetőséget kell biztosítani, különösen is a következő generációnak.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Természetesen bármikor, ha kicsit elfárad, és szüksége van egy kis lelkierőre, akkor szívesen látjuk a bizottságban, mert ennyi dicséretet kormánypárti és ellenzéki képviselőtől szerintem az elmúlt húsz év történetében egyetlen bizottságnál sem lehetett kapni.

Még Gaudi-Nagy Tamás szeretne, remélem, nem egy rövid kérdést föltenni, mert annyi időnk már nincs. *(Derültség.)*

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Igazából csak a válaszok kapcsán, köszönöm államtitkár úrnak többszöri válaszát és utalását is kérdéseimre, de az érpataki modellel

kapcsolatos véleményére azért nagyon kíváncsi lennék. Illetve amit szeretnék még egészen konkrétan megkérdezni: ez a bizonyos etnikai alapú nyilvántartás, akár a munkanélküliség területén, akár a rendvédelem területén, egészségügy, oktatás területén mennyire vállalható.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor Érpatak?

BALOG ZOLTÁN társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár: Igen, Érpatakra is válaszolnék, meg az etnikai nyilvántartásra is; tényleg nem volt elég konkrét, és ott hiányzott is egy információ.

Én nem beszelnék érpataki modellről; én arról beszelnék, hogy valóban nagy különbség van ugyanolyan szociális helyzetben, mondjuk így: nyomorban levő kistelepülés Csereháton vagy Dél-Hevesben vagy bárhol, és szembenállás van és feszültség van, megműveletlen földek, kertek vannak; nemcsak azért, mert nem akarja az ember, hanem azért, mert nem érdemes, mert úgyis lába kél a dolognak, és a másik település ugyanilyen helyzetben van az adottságait tekintve, meg munkanélküliség van, és mégis rend van a településen. Tehát azt gondolom, hogy egy rátermett polgármester, aki komolyan veszi a saját feladatát, az csodákat tud művelni, még ilyen körülmények között is. Hogy Érpatak ilyen-e, azt én most konkrétan nem tudom. Amiket olvastam, azt én pozitívnak tartottam, de nem ismerem olyan közletről; de tudnék emellett más ilyen településeket mondani, ahol ilyen polgármesterek vannak, akár a szociális földprogrammal, akár mással.

És valóban, itt megint csak egyetlenegy kifogásom van, hogy nemcsak a cigányokat kell arra kényszeríteni, hogy tartsák be a törvényeket – azokat is, akik nem cigányok. (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás bólogat.*) Tehát ha ez a kitétel érvényes, akkor semmi problémám nincs a dologgal, és akkor valóban, ez egy követendő dolog, és úgy látom, a valóban rátermett polgármesterek azok, akikkel lehet együttműködni ebben a dologban, meg egyébként a helyi cigány vezetők, akik ebben partnerek.

Az etnikai alapú nyilvántartásra hadd mondjam azt, hogy mi ezt meg szeretnék hagyni azoknak, akik a sajátjaikat képviselik. Tehát nekünk az Országos Roma Önkormányzat fogja megmondani, hogy ki a cigány. És annyi a törvényi védelem ebben a dologban, hogy ha valaki jelentkezik, hogy az, mert szeretne egy ösztöndíjat kapni, amit romáknak írtunk ki, és közlik vele, hogy de te nem vagy az, akkor azt a bíróság előtt érvényesítheti, mert ez így korrekt, és majd a bíróság eldönti, hogy meg tudja-e ítélni ezt a dolgot. De egyébként alapvetően erre a rendszerre akarunk hagyatkozni. Tehát amikor azt fogjuk mondani, hogy van 100 munkahely, és ebből 25-öt romáknak szeretnénk adni, hiszen ha kiszámolja, 400 ezer új munkahelyből vagy munkába bevonásból 100 ezer a romáké, akkor ezt a 25 százalékot az Országos Roma Önkormányzat fogja nekünk biztosítani. És én nem fogok kutakodni, hogy ki a roma, ki nem a roma; akire ők rámondják, azt mi annak fogjuk tekinteni, és nyilván a sajátjaik között ennek a dolognak van egy kontrollja. Aki ebből a rendszerből kiesik, az pedig érvényesítheti a jogát adott esetben hatóság előtt. Tehát ilyen típusú nyilvántartásban tudunk gondolkodni; ez az egyik része.

A másik része az, hogy Magyarországon egyébként, nagyon bátor kérdésekkel, a népszámláláson van lehetőség arra, és mindenkit biztatok erre, hogy a kettős identitását is meg tudja vallani, mert ezért maradtak ezek a kérdések nagyon alacsony szinten. Tehát nyugodtan lehet vállalni valakinek, ha úgy gondolja, hogy nem tud dönteni, hogy ő magyar vagy cigány, vagy mind a kettő, akkor ilyen típusú válaszokat tud adni, és akkor területi bontásban is sokkal többet fogunk tudni megtenni. A jelenlegi adatvédelmi szabályok – én ezekkel részben egyetértek, részben problémásnak tartom – azt mondják Európában és Magyarországon is, hogy név szerinti, konkrét nyilvántartásra nincs lehetőség. Statisztikai

célú, anonim nyilvántartásra igen, ami azért területi bontásban kiadja azt, hogy hol hányan élnek és milyen etnikai közösséghez tartoznak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miután „egyebek” nincs, a bizottsági ülést ezzel bezárom.

Még egyszer megköszönöm államtitkár úrnak, hogy megjelent, és megosztotta velünk a gondolatait.

Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 38 perc)

Dr. Gulyás Gergely
a bizottság alelnöke

Dr. Lukács Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Prin Andrea és Soós Ferenc